GRADIS

GRADISOV VESTNIK

Leto XIX — 227 Ljubljana, marec 1977 GLASILO GRADISA

Iz današnje vsebine:

- Nova oblika obveščanja v SPO (str. 3)
- Mnenja, ki jih moramo upoštevati (str. 4)
- Lepo priznanje našim gradbincem (str. 5)

Samoupravne akte uskladiti z zakonom o združenem delu

Prejšnji mesec je bila v Ljubljani letna seja Konference OOS GIP GRADIS. Na njej so se zbrali predsedniki in delegati večine osnovnih organizacij sindikata pri nas, med vabljenimi pa se je seje udeležil tudi predstavnik splošno gradbenega podjetja »Primorje« iz Ajdovščine tov. Mirko Šterman.

Iz celotne razprave bi lahko potegnili izmed nalog, ki so pred sindikatom, eno najvažnejšo: s široko akcijo v vseh osnovnih organizacijah doseči, da bodo določila Zakona o združenem delu prisotna in vpeljana v vse naše samoupravne akte. To je tista naloga, pri kateri bo moral sindikat krepko zavihati rokave, vsi samoupravljavci pa mu moramo ob tem z vso odgovornostjo priskočiti na pomoč.

Deliti po vloženem delu

Eno bistvenih vprašanj, ki so vezana na problem delitve dohodka in osebnih dohodkov, je vprašanje stimulativne delitve po delu, s čimer je najtesneje povezana produktivnost dela in večja reproduktivna sposobnost združenega dela oz. temeljnih organizacij v sestavu delovne organizacije, vse to pa je pogoj za urejen ekonomski in socialni položaj delavcev.

Zakon o združenem delu v 126. členu določa: »Osebni dohodek delavca se določa tako, da ustreza rezultatom njegovega dela in njegovemu osebnemu prispevku, ki ga je dal s svojim živim delom in z upravljanjem in gospodarjenjem z družbenimi sredstvi kot svojim in družbenim minulim delom k povečanju dohodka temeljne organizacije, v skladu z načelom delitve po delu in v sorazmerju z rastjo produktivnosti svojega dela in dela delavcev v drugih temeljnih organizacijah, s katerimi je združil delo in sredstva.«

Marsikje sodijo (tudi v Gradisu), da je delavcem del njihovega osebnega dohodka zajamčen in to predvsem za to, ker ne ločijo med minimalnim osebnim dohodkom in startno osnovo. Kako napačno je takšno mnenje pa nam pokaže dejstvo, da zakon o združenem delu ne priznava delitve osebnega dohodka na fiksni in variabilni del.

Takšnemu mišljenju je pripomogla tudi praksa, ki je nismo težili spremeniti, da delimo osebne dohodke na »startno (obračunsko) osnovo« in »presežke« (akord, OD po uspehu). Te delitve se moramo v bodoče izogibati, ne glede na to, kako smo posamezne sestavine osebnega dohodka določili (izračunali). Verjetno moramo v bodoče tudi v politični praksi poudarjati, da obračunska osnova ne predstavlja istočasno tudi osebnega dohodka, ki je delavcu zagotovljen ne glede na njegov individualni uspeh in prispevek k skupnemu uspehu temeljne organizacije.

V zvezi s tem je bilo kritizirano tudi prizadevanje sindikata pri prehodu na novo vrednost točke (8 par), ko se je začelo prikazati, kot da se zavzemamo za zajamčene višje osebne dohodke, čeprav smo istočasno vodili zelo dolgotrajno in kot je kazalo, včasih tudi brezuspešno bitko za uveljavljanje nagrajevanja po delu, kar naj bi vsaj normativno dosegli s sprejetjem samoupravnih sporazumov o nagrajevanju po delovnem učinku.

Zavedamo se, da s tem aktom šele nakazujemo nadaljnjo usmeritev v sistemu delitve sredstev za osebne dohodke pa vendarle mislimo, da le tako, postopno lahko dosežemo zadovoljivo nagrajevanje po delu in odpravimo miselnost o »fiksnem« in »gibljivem« delu osebnega dohodka. Pri tem je seveda vloga sindikata predvsem osnovnih organizacij pomembna in odločujoča.

Pa poglejmo kako je pri nas. Sistem nagrajevanja je v Gradisu tako zakompliciran, da ga večina delavcev ne razume in zaradi tega ne more tvorno sodelovati pri njegovi izvedbi in pri kontroli njegovega izvajanja.

a) vrednotenje po kriteriju O_1:

Zahtevana izobrazba in praksa naj bi bila le pogoj za zasedbo delovnega mesta. Če pa je delavec že razporejen in dela na delovnem mestu, za katerega ne izpolnjuje zahtevanih pogojev, se ga mora nagrajevati po njegovem doseženem uspehu, ne pa po tem, ali ima ali nima formalnih pogojev.

Nesmisel pa je sploh, da se pri večji dejanski praksi od zahtevane, delavcu priznava višja osnova, saj imamo v sistemu vgrajen tudi dodatek za delovne izkušnje in torej ni potrebno dvakrat nagrajevati delovnih izkušenj.

b) vrednotenje po kriteriju O_2:

Tudi vrednotenje po tem kriteriju se ponavlja. Že pri vrednotenju delovnega mesta po AODM po kriteriju B_3 je omogočeno, da se zaradi pogojev vodenja (za vodilne in vodstvene delavce) zviša osnova OD. Zakaj potem še enkrat uporabljati ta kriterij pri AOD? Vemo pa, da so se pri izvajanju tega kriterija uporabljala različna merila.

c) vrednotenje po kriteriju O_3:

Tudi ta kriterij ni primeren v sedanjem smislu, ko se delavca enkrat letno osebno ocenjuje (pri nas niti ne, ker nismo letos spremenili te ocene, ampak vlečemo naprej lanskoletne ocene). Praksa je pokazala, da si marsikje tudi nsmo bili enotni — usklajeni pri vrednotenju tega kriterija. Trdimo pa lahko, da se osebne lastnosti delavca lahko (in se tudi) tako spreminjajo, da ne more biti ocena po O_3 (po posameznih elementih) tako fiksna oz. konstantna, da bi obveljala kot del osnove za OD za eno leto in več

(nadaljevanje na 3. str.)

Ob prazniku naših žena

Osmi marec — to pomeni milijontristotisoč delovnih mest na katerih so zaposlene žene širom domovine, med temi 811 gradisovih žena.

To je 1,300.000 samoupravljalk, delavk za stroji, profesoric, strokovnjakov iz vseh poklicev, zdravnic, knjigovodij itd.

To je na tisoče žena na tisoče delegatk, ki v DS, SIS, skupščinah, krajevnih skupnostih izredno vestno opravljajo svoje funkcije. Poleg teh je na tisoče in tisoče deklet na univerzah, srednjih šolah, skratka — vse to je naš 8. marec.

Ta 8. marec pa ni prišel sam po sebi. Pot do tega je bila dolga in težka — od povork delavk, ki so demonstrirale proti buržoazne eksploatacije, bile solidarne s svojimi možmi, se borile in z orožjem v roki izborile svobodo in dosegle to kar danes imamo. Četrtina od stotisoč udeleženk v NOB, dale so svoja življenja za naš boljši jutrišnji dan.

Letos praznujemo 35-letnico ustanovitve AFŽ Jugoslavije — in prav je, da se tega spominjamo — toda ne samo zaradi zgodovine in veličine same obletnice, temveč zaradi današnjega časa in naše bodočnosti. V naši socialistični Jugoslaviji se problemi žene niso nikoli pojavili, kot »ženska« vprašanja, temveč vedno le kot sestavni del borbe celotnega delavskega razreda za boljši in srečnejši jutri. Vse to pa je tudi dokaz, da napori za nadaljnjo socialistično samoupravljanje in borbo za obvladovanje delavcev med celoto produkcijskih procesov pomenijo tudi napore za boljši položaj žene v naši skupnosti.

Žene so aktivne tudi v Gradisu, čeprav prevladuje moški spol, žene v ničemer ne zaostajajo za njimi..., še celo več, radi vas imamo. Zato vam ob letošnjem prazniku želimo kar najlepše!

Interna banka po novem kreditnem in bančnem sistemu

V izvajanju sistemskih rešitev na podlagi nove Ustave je zvezna skupščina decembra lani sprejela Zakon o temeljih kreditnega in bančnega sistema. Opredeljene so bančne organizacije med katere spadajo interne banke, temeljne banke, specializirane finančne organizacije in hranilno kreditne organizacije.

Nas bo prav gotovo zanimalo predvsem, kakšno obliko bo imela odslej interna banka, kako bo poslovala in kako bo organizirana, saj bomo morali sedanje stanje prilagoditi v zelo kratkem času zahtevam novega zakona.

Interna banka je samoupravna finančna organizacija, v kateri temeljne organizacije združujejo delo in sredstva in zagotavljajo spremljanje gibanja sredstev in dohodka vsake članice interne banke tj. TOZD in druge OZD posebej ter gibanje sredstev na ravni vse delovne organizacije, v kateri so združene temeljne organizacije. Za naš primer torej za vsako posamezno TOZD in za GIP GRADIS kot celoto.

Članice interne banke so poleg TOZD v sestavu delovne organizacije, lahko še tudi TOZD iz dveh ali več delovnih organizacij ali sestavljenih organizacij in temeljne skupnosti ter enote iz dveh ali več samoupravnih interesnih skupnosti, če so med seboj povezane v proizvodnem ali prometnem procesu.

Združitev v interno banko se opravi na podlagi samoupravnega sporazuma, ki ga sklenejo delavci TOZD v okviru delovne organizacije in delavci drugih prej omenjenih organizacij združenega dela in skupnosti.

Temeljne organizacije in druge organizacije združenega dela in interne banke se lahko združujejo tudi v temeljne banke in sicer za zadovoljevanje potreb pri združevanju dela in sredstev, ki presegajo možnosti in okvire delovnega področja interne banke.

(nadaljevanje na 5. str.)

Tudi v letošnjem februarju je Center za izobraževanje organiziral vrsto seminarjev za naše delavce. Na sliki dve skupini seminaristov iz Portoroža

Aktualno

Sklepi letne seje konference OOS

1. Konferenca ugotavlja, da so pri omejevanju nadurnega dela doseženi določeni uspehi, vendar mora sindikat svojo aktivnost na tem področju nadaljevati. Predvsem se mora upoštevati dogovorjena omejitev na 50 oziroma v izjemnih primerih na 80 nadur na mesec. Ker so čest razlog za delo v nadurah nerealni roki, mora sindikat sodelovati pri sprejemanju rokov in se zavzemati, da bodo roki, ki jih sprejemamo, v okvirih, ki so običajni za določene gradnje.

V temeljnih organizacijah moramo primerno ukrepati v primerih, ko delavci presegajo 30 % nadur mesečno.

2. V temeljnih organizacijah moramo doseči, da bodo v najkrajšem možnem roku pripravljeni akcijski programi stabilizacije in konkretno opredeljeni nosilci posameznih nalog. Sindikat bo sproti vršil kontrolo nad izvajanjem s programi predvidenih ukrepov. Sodeloval bo s komisijo za delavsko kontrolo ter opozarjal na primere, ko se ne izvršujejo naloge in ukrepi iz akcijskega programa stabilizacije.

Osnovne organizacije morajo doseči, da bodo akcijski programi stabilizacije v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti Skupne službe obravnavani in sprejeti istočasno z gospodarskim načrtom 1977 ter da bodo naloge iz akcijskih programov vključene v GN 1977.

3. Konferenca ugotavlja, da je vprašanja nagrajevanja potrebno reševati celovito in z veliko mero strpnosti. Potrebno je dokončno uskladiti metodologijo AODM oziroma AOD tudi z ozirom na sklep delavskega sveta podjetja in ugotoviti ali gre resnično za kršenje ustavnih usmeritev ali ne.

Sindikat bo veliko pozornosti posvečal predvsem uveljavljanju samoupravnih sporazumov o nagrajevanju po delovnem učinku ter si prizadeval, da bodo osebni dohodki delavcev, ne glede na to, v katero skupino koga razvrščamo, v čimvečji meri odvisni od rezultatov dela in prispevka k skupnemu delu TOZD.

Osnovne organizacije si morajo prizadevati, da bo najnižji OD na uro 14,00 din za poln delovni čas in normalni učinek.

4. Konferenca poziva vse odgovorne dejavnike, da pospešijo aktivnost pri gradnji samskih domov. Z ozirom na sklep, da morajo do konca leta 1977 biti vsi delavci izseljeni iz barak trajnega značaja, zavezujemo vse osnovne organizacije sindikata, da se aktivno vključijo v realizacijo tega sklepa.

5. Ker nikakor ne moremo biti zadovoljni s stanjem pri koriščenju letnega dopusta v naših počitniških domovih ali drugih tonamenskih objektih, bo pri spreminjanju sedanjih razmerij potrebna tudi usmerjena akcija sindikata. Podpreti moramo pobudo, da se delavcem, predvsem bolnim in tistim z najnižjimi osebnimi dohodki, omogoči koriščenje dela dopusta (okrevanje) v zimskem času in to po možnosti brezplačno. Take pobude so bile dane tudi na nekaterih letnih skupščinah osnovnih organizacij.

Potrebno je rešiti vprašanje rekonstrukcije (razširitve) počitniškega doma v Ankaranu, da bi bil usposobljen za obratovanje tudi v zimskem času.

6. Oblikuje naj se posebna skupina v sestavi Lojze Cepuš, Miomir Križaj in Janez Raušl, ki naj obišče vse TOZD, pa tudi občine, kjer imajo TOZD svoje sedeže in tam vodi razgovore o kadrovskih vprašanjih, ker menimo, da bi na ta način lažje ustrezno reševali kadrovska vprašanja ob reelekciji. Pričeti moramo s konkretnimi dogovori v zvezi v reelekcijo pa tudi o drugih kadrovskih vprašanjih za najodgovornejša delovna mesta v TOZD in Skupnih službah.

7. Sindikat se mora na vseh ravneh vključiti v priprave in razpravo o GN 1977. Pri tem je treba predvsem izvrševati sklepe, ki so bili sprejeti na 11. seji predsedstva konference, ki so delegatom na letni seji konference bili predloženi z ostalim gradivom. Osnovne organizacije morajo poseben poudarek dati na oblikovanje sklada skupne porabe (glej sklepe in gradivo 5. seje konference z dne 18. 12. 1975).

8. Konferenca zavezuje vse osnovne organizacije, da aktivno sodelujejo pri določanju meril in osnov za delitev sredstev regresa za letni dopust in pri tem upoštevajo določila Sindikalne liste in to ekonomsko socialne, delavne in zdravstvene razmere delavcev (višino osebnega dohodka oziroma dohodka na družinskega člana, samohranilci, težje delovne razmere, delo na zdravju škodljivih delovnih mestih, zdravstveno stanje itd.).

Posebej mora omenjena merila upoštevati odbor za standard in rekreacijo in ustrezna komisija konference, ko bosta pripravljala predlog za spremembo samoupravnih aktov. Prav tako naj upoštevata možnost, da se določi višina osebnega dohodka oziroma dohodka na družinskega člana, nad katero delavcem glede na njihovo ekonomsko stanje ne pripada regres za letni dopust.

9. V tem letu moramo doseči poenotenje cen prehrane in nastanitve V ta namen je potrebno določiti merila za oblikovanje mase za regresiranje V to maso sredstev naj bi vključevali terenski dodatek, znižane dnevnice, regres za prehrano med delom in druge dodatke, ki jih delavci prejemajo na račun več stroškov zaradi dela na terenu.

10. Konferenca ugotavlja poslabšanje medsebojnih odnosov pa naj si gre za odnose v delovni skupnosti Skupne službe ali za odnose med skupnimi službami in TOZD in med TOZD. Konferenca ugotavlja, da se nekateri neurejeni odnosi v Skupnih službah odražajo tudi v temeljnih organizacijah. Poudarja, da politike delovne organizacije ne moremo uspešno voditi, če TOZD vodijo svojo politiko in vidijo predvsem svoje interese.

11. Osnovne organizacije sindikata in vodstva TOZD naj najprizadevnejše delavce, ki so sodelovali pri obnovi Posočja, kakor tudi tiste, ki sodelujejo pri odpravi posledic potresa v Italiji, predlagajo za državna odlikovanja.

12. Konferenca potrjuje sklepni račun konference OOS GIP Gradis za leto 1976 in sprejema finančni načrt za leto 1978.

13. Konferenca sprejema delovni načrt za leto 1977 s tem, da so sklepi letne seje sestavni del delovnega načrta.

Delitev sredstev za OD

Delitev sredstev za OD po učinku v prvi plan

I

Akcija sindikata za delitev sredstev za osebne dohodke po delu in rezultatih dela naj omogoči najširšo menjavo pozitivnih izkušenj iz dosedanje prakse, potrdi naj in nadalje razvija najbolj ustrezne osnove in merila dela in rezultatov dela. Glede na to, da to ni trenutna, temveč trajna naloga sindikalne organizacije v celoti ter vseh drugih samoupravnih družbenih sil, pa celotna dejavnost poteka v okviru rednega dela sindikatov po grupacijah, medgrupacijskih odborih in v širših razmerah. Sindikalne organizacije naj bi v to akcijo vključile vse delovne ljudi v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, saj bo od tega odvisen celotni uspeh tega dela. V akcijo naj se vključijo strezne strokovne službe in znanstvene ustanove.

Celotna dejavnost za ugotavljanje najbolj ustreznih osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke v vseh temeljnih organizacijah združenega dela in za njihovo dosledno uporabo v praksi naj teče na podlagi skupnih družbenih stališč in opredelitev, ki jih vsebujeta ustava in zakon o združenem delu, in sicer:

1. Ob opredeljevanju in določeni uporabi osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke na podlagi ustave in zakona o združenem delu, izhajamo iz družbene opredelitve, da se vsako delo in rezultati dela morejo in morajo meriti. S tem se razume, da so za različne vrste del — nalog v okviru posameznih dejavnosti združenega dela različna delovna merila.

2. Delavci v TOZD so dolžni ugotoviti osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke. Določijo jih z ustreznimi samoupravnimi splošnimi akti — pravilniki TOZD, ki morajo temeljiti na zakonu o združenem delu (čl. 128).

Osnove za ugotavljanje osebnega dohodka delavca, ki jih vsebuje zakon o združenem delu (čl. 129), so naslednje:

a) delež iz živega dela — odvisno od:

— količine,
— kakovosti dela;

b) delež iz minulega dela — odvisno od:

— gospodarjenja z minulim delom v TOZD in

— gospodarjenja z minulim delom v različnih oblikah združevanja dela in sredstev, v katerih se pridobiva skupni prihodek (fazna proizvodnja) ali skupni dohodek (skupna vlaganja);

c) delež k večanju dohodka TOZD na podlagi različnih oblik ustvarjalnosti (inovacija, racionalizacija ipd.).

Če delavci v TOZD ne določijo popolnoma konkretnih osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke v zakonskem roku, določa zakon kot sankcijo prejemanje zgolj zajamčenih osebnih dohodkov, ne glede na dosežene rezultate dela in na doseženi dohodek.

3. Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, skupaj z delavci v delovni organizaciji in izven delovne organizacije, določijo za vse z zakonom predpisane osnove ustrezna merila za delo in rezultate dela.

Za merjenje dela in rezultatov dela na podlagi deleža iz živega dela, upošteva zakon zlasti obseg in zahtevnost dela, kakovost doseženih rezultatov dela, uspešnost pri uporabi delovnih sredstev, pri delu dosežene prihranke, izrabo delovnega časa, odgovornost pri delu in pogoje, v katerih delavec dela. Pri tem smo dolžni izhajati iz družbene opredelitve, da delo in delovne rezultate moramo meriti, s čimer bomo odločno premagovali prakso ocenjevanja osebnosti in delovnih mest, oziroma uporabo formalnih metod in meril za določanje osebnih dohodkov delavcev.

II

1. Ugotoviti je treba sedanje osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke ter oceniti koliko leti spodbujajo delavce k večanju proizvodnje, produktivnosti dela in dohodka, kot tudi to, kako je celotni sistem vplival na položaj delavcev v procesu družbene reprodukcije v posameznih temeljnih in drugih organizacijah združenega dela.

Zlasti je pomebno oceniti usklajenost sedanjih osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke z zakonom o združenem delu, nove rešitve, ki se glede tega predlagajo, težave, ki se pojavljajo pri njihovi uporabi v praksi, kot tudi to, kaj je doseženega pri samoupravnem urejanju vseh teh vprašanj z ustreznimi pravilniki v temeljnih organizacijah združenega dela, kakor tudi s samoupravnimi sporazumi v delovnih organizacijah.

V zvezi s tem bi bilo koristno ugotoviti zlasti sedanje osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke v delovnih skupnostih, za organizatorje proizvodnje in vodilne kadre in nove rešitve, ki so določene v skladu z zakonom o združenem delu in pa uporabo teh rešitev v praksi.

Te odnose je treba ugotoviti tudi v TOZD in delovnih skupnostih družbenih dejavnosti, upoštevaje njihove posebne pogoje.

2. Ob ugotavljanju in ocenjevanju sedanjih osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter predlaganju in uporabi novih rešitev — temelječih na zakonu o združenem delu, je treba zlasti ugotoviti in oceniti, kako se uresničuje medsebojna odvisnost sredstev za osebne dohodke, čistega dohodka in dohodka TOZD.

Težišče dejavnosti sindikatov naj bi bilo na nadaljnjem razvijanju in zboljševanju delitve sredstev za osebne dohodke po delu in rezultatih dela, kar je izrednega pomena za povečanje produktivnosti dela in dohodka TOZD.

3. Za ugotavljanje in oceno sedanjih osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke, kot tudi za uspešno uporabo novih rešitev, h katerim prispevamo z nenehno menjavo pozitivnih izkušenj iz dosedanje prakse, so pomembna tudi naslednja vprašanja:

a) število delavcev v TOZD in delovni skupnosti, katerih delo in rezultati dela se merijo, in tistih, katerih delo in rezultati dela se ne merijo. Odgovor na to vprašanje naj pokaže, kakšen je odnos do merjenja dela in rezultatov dela, oziroma v kolikšni meri so sprejete ustavne in zakonske določbe o tem, da se vsako delo more in mora meriti in ocenjevati;

b) do katere faze se je prišlo pri izdelavi samoupravnih splošnih aktov — pravilnikov za delitev sredstev za osebne dohodke v temeljnih organizacijah združenega dela in kakšne so bile priprave za to delo;

c) katera skupna merila za delitev sredstev za osebne dohodke so določena ali se predlagajo v ustreznih samoupravnih sporazumih znotraj delovnih organizacij;

d) ali se pojavljajo odpori zoper uresničevanje politike delitve sredstev za osebne dohodke po delu in rezultatih dela v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, kakšni so, v kakšni obliki in kateri so njihovi vzroki;

e) katere družbenopolitične akcije so doslej sprožili sindikati, druge družbenopolitične organizacije in organi upravljanja v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, za premagovanje sedanjih slabosti in težav pri delitvi sredstev za osebne dohodke in koliko so le-te bile uspešne (če niso bile — zakaj).

Program

informativno-pripravljalnih seminarjev za opravljanje strokovnih izpitov v gradbeništvu

V sodelovanju z izpitnim odborom pri Biroju gradbeništva bo Zveza GITS v letu 1977 organizirala še 7 seminarjev za opravljanje strokovnih izpitov v gradbeništvu v naslednjih rokih:

1. seminar: 21.—25. marca 1977

2. seminar: 18.—22. aprila 1977

3. seminar: 23.—27. maja 1977

4. seminar: 26.—30. septembra 1977

5. seminar: 24.—28. oktobra 1977

6. seminar: 21.—25. novembra 1977

7. seminar: 12.—16. decembra 1977

Roki za posamezne seminarje so usklajeni z izpitnimi termini, ki jih je razpisal izpitni odbor.

Ta izpit lahko naredijo vsi diplomirani gradbeni inženirji, gradbeni inženirji I. stopnje, vsi diplomirani arhitekti in arhitekti I. stopnje z 2-letno prakso, ter vsi gradbeni tehniki s 3-letno prakso na delovnih mestih.

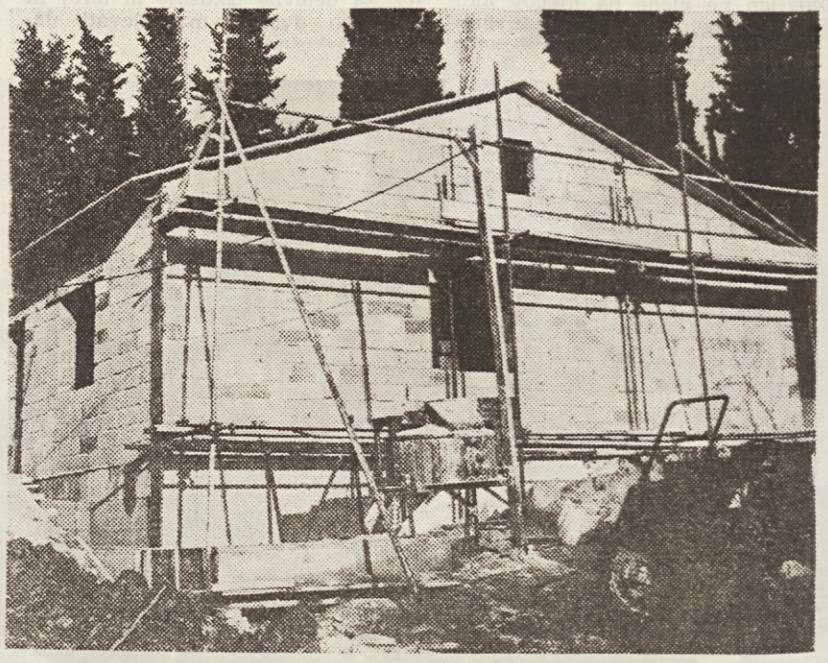

Nova počitniška hišica v Ankaranu, ki naj bi že v letošnji sezoni sprejela prve goste

Nova oblika obveščanja v SPO

Smo v času, ko je eno najpomembnejših vprašanj prav gotovo to, kako čimbolj informirati delovne ljudi — v delovni organizaciji ali pa v krajevni skupnosti. Vsi se dobro zavedamo, da je le tisti delavec dober samoupravljavec, ki ve, kaj se okoli njega dogaja in ki ima dostop do najpomembnejših podatkov gospodarjenja v lastni delovni organizaciji. V poplavi vseh mogočih gradiv, ki se vsak dan kopičijo na mize delegatov, poverjenikov, članov samoupravnih organov in drugih, je težko pripraviti informacije, ki bi bile kratke in vsem razumljive. Tudi jih je težko v predpisanem času posredovati do zadnjega zaposlenega, da bi lahko dobiti tak odziv, kot želimo.

V delovnih organizacijah, kjer se proizvodnja odvija na enem mestu s pretekom informacij nimajo nerešljivih težav. Težje je tam, kjer je delo raztreseno na večih deloviščih in prav tu lahko najdemo sami sebe. Da bo problem še težji, smo ravno v naši delovni organizaciji obiskali TOZD, ki je zaradi svoje specifične narave dela nekako najbolj »prizadeta« glede obveščanja svojih zaposlenih.

V strojno prometnem obratu so poskušali že na več načinov, kako bi vse samoupravne procese čimbolj približali vsakemu zaposlenemu. Taki zbori, ki so obstajali dosedaj, so v njihovem obratu dosegali slab učinek, saj je bilo vedno težko zbrati večino delavcev na tak sestanek. Žerjavisti, strojniki, šoferji, serviserji in ostali, so raztreseni po vseh naših gradbiščih in vsak njihov izostanek prizadene tisto TOZD, ki dela na nekem delovišču. Tako so se v strojno prometnem obratu dogovorili, da bodo vse samoupravne odločitve sprejemali na delnih zborih. Manjše skupine delavcev na območju enega večjega ali nekaj manjših gradbišč je lažje zbrati skupaj in vsi taki pogovori so veliko bolj neposredni in odkriti. Za tekoče zadeve pri gospodarjenju v TOZD so to res najprimernejša oblika obveščanja in priložnost za neposredno odločanje, za širše družbene zadeve — razni sporazumi, dogovori in podobno, pa še vedno ostane premalo časa za razpravo, saj gradiva za obdelavo prihajajo ponavadi zelo pozno, tik pred odločanjem.

Tako v končni fazi še vedno ostane največ dela na ramah delavskega sveta v TOZD in v SPO pravijo, da so člani tega samoupravnega organa zelo delovni.

Strojno prometni obrat ima svoj sedež v Ljubljani, del dejavnosti pa opravlja tudi iz Maribora. Na Pobrežju oskrbujejo gradbišča Formin, Markovci, Ruše, Fala, Sladki vrh, Impol, S 31, Ptuj; na voljo imajo kamione, bagre, nakladalce, buldožerje, valjarje itd., vse to pa upravlja 100 do 120 ljudi. S svojimi v Ljubljani so povezani preko članov delavskga sveta in poverjenikov sindikata svoje predstavnike pa imajo tudi v raznih delovnih komisijah.

Gradbišče, kjer je precej ljudi mariborskega dela SPO, je tudi Srednja Drava II. Glavna zemeljska dela so tu že opravila v jeseni lani, sedaj pa opravljajo različna deponiranja in se pri tem poslužujejo statističnih betonskih črpalk, avtočrpalk, mešalcev za beton itd. S tem je povezano tudi obratovanje separacije, ki oskrbuje betonarno s frakcijami.

V Strojno prometnem obratu je za gradbišče Srednja Drava II prva in najvažnejša naloga preskrbeti mehanizacijo v čimvečjem možnem številu za obratovanje. Zavedajo se, da večina sredstev, s katerimi TOZD razpolaga priteka s takih del. Seveda pa pogoji, v katerih delajo, večkrat niso najbolj ugodni. Delo na terenu je povezano s podaljšanim delovnim časom, slabimi vremenskimi razmerami ipd. Tako ni čudno, če se delavci SPO nadejajo, da jim bo nekoč le priznano tisto, kar jim gre — v obliki benificirane delovne dobe. Pa poglejmo kaj o svojem delu menijo delavci strojno prometnega obrata:

Stanko Vidovič, Milan Arbajter, Rafael Rodošek:

»Naše delo je takega značaja, da smo vedno raztreseni po vseh gradbiščih. Tako ni nikoli zbora, kjer bi lahko bili vsi navzoči. Največ informacij dobivamo preko Gradisovega vestnika, ki pa tudi večkrat ni več z vsem na tekočem. Nekaj obvestil preberemo tudi iz oglasnih desk. Ker se prestavljamo vedno iz gradbišča na gradbišče, se menjajo tudi naši delegati v samoupravnih organih in v sindikatu. Tako komaj navežemo z delegatom dober stik, nas že premestijo na drugo gradbišče in tam zopet ostanemo sami zase. O ponovni izvolitvi bomo morali paziti, da bodo imeli na vsakem večjem gradbišču vsaj dva delegata, ki bosta prenašala naše mnenje in odločitve v samoupravne organe in nas obveščala o sestankih.

Drugače pa imamo na gradbišču le delo in še enkrat delo. Vsak torek nam je sicer na voljo kegljišče, vendar je to kar premalo za razvedrilo.«

Borak Štefan: »V začetku leta smo brali v delavski enotnosti nekaj o našem sindikatu. Mislim, da si sindikat ni zaslužil, da bi ga na tak način obravnavali v časopisu. Naš sindikat je prav gotovo vsaj toliko delaven kot marsikateri drugi in zato ni prav, da ga lastni ljudje omalovažujejo. Delavska enotnost pa bi morala tudi paziti, da se o tistem, kar nekje mimogrede sliši, najprej prepriča med delavci in šele nato o vsem piše.«

Blažon Florjan: »Po poklicu sem strojnik in sem pri strojno prometnem obratu od takrat, ko smo prišli iz Tehnogradenj. Prej pa sem bil v tem podjetju že od 1948. leta. Zaenkrat mislim, da bom ostal v Gradisu in dočakal pokojnino, seveda če mi bo zdravstveno stanje to dopuščalo. Naše delo je zelo naporno, saj smo neprestano na terenu, in delamo po 9 in 10 ur na dan. Z ostalimi pogoji bivanja na gradbišču moramo biti zadovoljni, saj tako kot mi živijo tudi ostali gradbinci.«

Rafael Rodošek

Štefan Borak

Milan Arbajter

Stanko Vidovič

Florijan Blažon

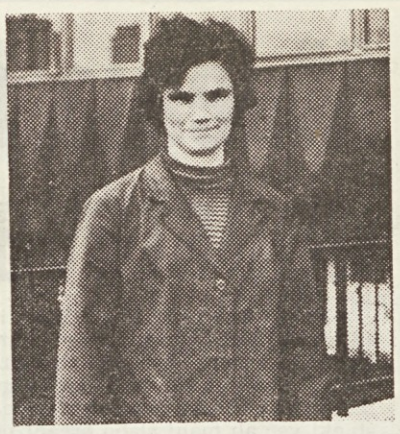

Žene in njihov praznik

Že leta 1975 je bilo leto žena, borbe za njihove pravice in enakopravnost. Koliko se je od tistega časa do danes spremenilo na boljše? Prav nič. Enakopravnost je še vedno večkrat le v aktih, ne pa tudi v praksi. Bolje, da o tem spregovorijo same žene:

Marija Leskovar:

»17 let sem že v Gradisu in v tem kolektivu se dobro počutim. Mislim pa, da se v vseh teh letih ni kaj bistvenega spremenilo glede položaja žena. Hodimo v službo, delamo doma, taki so pač naši dnevi. Za naš praznik nimam kakšnih posebnih želja, rada bi le, da se v kolektivu dobimo za kratek čas skupaj, malo poklepetamo in še poveselimo, pa bi nam tako ta naš dan prav lepo minil.«

Ančka Zadravec:

»Imam dva otroka — eden je že v šoli, drugi pa je še doma. Ker imam službo popoldne, mož pa dopoldne, tako kar sama poskrbiva za varstvo in vzgojo otrok. Tu se že vidi naša enakopravnost, ki pa izhaja bolj iz nuje kot iz zavesti. Za 8. marec si želim, da bi ga lepo proslavili v kolektivu.«

Milka Gracar:

»Tukaj v skupnih službah delam že 4 leta in to je vsa moja delovna doba. Prej sem bila doma, ker sem morala skrbeti za dva otroka. Danes sta oba že bolj pri »odraslih«, saj hčerka že končuje trgovsko šolo, sin pa tudi že zna poskrbeti sam zase. Hodi namreč v 6. razred. Za 8. marec upam, da ga bomo dostojno proslavili tu v podjetju, doma pa se me bodo najbrž tudi kaj spomnili.«

Regina Rebselj in Gabrijela Novak:

»Nimava kaj dosti za povedati. Lepo je, da imamo tudi žene svoj praznik, čeprav tudi na ta dan ne bomo »oproščene« dela — niti v službi niti doma — vse bo kot vsak drugi dan. Upamo le, da si bomo privoščile malo veselja tu v službi in da bomo vsaj tako obeležile naš dan.«

Še vedno preveč nadur

Med delovne pogoje nedvomno lahko priševamo tudi nadurno delo, ki ga predvsem v gradbeništvu verjetno ne bomo mogli povsem odpraviti. Specifičnost gradbeništva prevečkrat koristimo kot opravičilo za delo v podaljšanem delovnem času (nadurah). Najlažje je pač probleme na gradbišču reševati z nadurami in hitro smo pripravljeni delavcu prikazati »koristnost« dela v nadurah v boljšem zaslužku, v racionalnejši izrabi časa, ko že tako ali tako mora biti na terenu in v prostem času nima kaj početi, nismo pa primerno poskrbeli za pogoje rekreacije, športnih aktivnosti, kulturnega udejstvovanja in podobno, pozabljamo pa na negativne učinke, ki jih ima delo v podaljšanem delovnem času za delavce TOZD in družbo:

— z nadurnim delom odstopamo od zagotovljenega, predpisanega dnevnega in tedenskega počitka — kršitev predpisov,

— efekt — storilnost dela v nadurah pada, kar je dokazano, zato tudi ni utemeljitve iz ekonomskega stališča,

— v nadurnem delu nastopa večja utrujenost in s tem večje možnosti poškodb pri delu,

— iz varnostnega razloga prekoračevanje normalnega delovnega časa ni dopustno,

— vsled nadurnega dela, predvsem, ko to traja dalj časa, kar je fiziološka onemoglost, delavec postane neodporen proti boleznim ipd.,

— delavec, ki opravlja češče in večje število nadur je prikrajšan za razvedrilo, šport in rekreacijo in potreben odmor,

— tudi kvaliteta dela opravljenega v nadurah lahko upada,

— delo v podaljšanem času je mnogokje organizirano brez pravega nadzorstva,

— malokje se istočasno s podaljšanim delovnim časom poskrbi tudi za primerno prehrano,

— utrujenost po nadurnem delu je lahko tolikšna, da vpliva na varno pot delavca do doma — nesreče na poti domov ipd.

V Gradisu imamo 204 delavce, ki so v letu 1976 opravili več kot 30 % nadur, od teh je 26 takšnih z več kot 40 % nadur v letu 1976.

Kljub temu je napredek dosežen, saj smo še v septembru imeli 273 delavcev z več kot 30 % nadur. Takih z več kot 40 % nadur poprečno na mesec pa delo 34. Rekord je dosegel delavec iz GE Koper s 53 % nadur.

NADALJEVANJE S 1 STRANI - NADALJEVANJE S 1. STRANI - NADALJEVANJE S 1. STRANI - NADALJEVANJE S 1. STRANI - NADALJEVAN

Za odpravo omenjenih pomanjkljivosti je komisija za sitemizacijo delovnih mest, delitev osebnih dohodkov in AODM na svoji 4. redni seji sprejela nekatere sklepe in stališča, ki naj pomenijo nadaljevanje samoupravnega urejanja odnosov pri delitvi sredstev za osebne dohodke, ker je le to prava pot do realizacije zakona o združenem delu, ki za to področje določa, da delavci temeljne organizacije sklenejo z delavci drugih temeljnih organizacij samoupravni sporazum o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka.

Najnižji OD /h 14,00 din

Kategoriji dohodek in osebni dohodki sta neločljivo povezani. Sindikat si je že za leto 1975 prizadeval, da naj bo najnižji osebni dohodek 12,00 din na uro. Decembra 1975 pa smo na 5. seji konference, ko je bilo govora o nagrajevanju in delitvi osebnih dohodkov, sprejeli priporočilo osnovnim organizacijam, naj si prizadevajo, da bo najnižji osebni dohodek v letu 1976 14,00 din na uro. Takšna prizadevanja so takrat verjetno bila preuranjena, saj smo v Gradisu še v tistem času imeli 144 delavcev, ki niso dosegli 12,00 din osebnega dohodka na uro. Prav tako imamo v Gradisu še vedno 76 delavcev, ki v letu 1976 niso dosegli 12,00 din OD na uro od teh še 9 delavcev, ki ne dosegajo še 11,00 din OD na uro. Seveda to ni tako zelo narobe, če so tako nizki osebni dohodki odraz uspešnosti oz. neuspešnosti teh delavcev. Ko gre za slabe delavce pa smo v sindikatu že prejeli stališče, da se je s takšnimi delavci potrebno resno pogovoriti in ostaja vtis, da tega nismo storili, tudi v sindikatu ne.

Mi smo za letošnje leto ponovili naše stališče o najnižjem osebnem dohodku na uro (14,00 din), vendar pri tem poudarili, da mora biti ta odraz rezultatov delavčevega osebnega dela, kakor tudi odraz njegovega prispevka k uspešnosti poslovanja temeljne organizacije. Enaka razmerja morajo seveda veljati tudi za najnižje osebne dohodke.

V bodoče si bo sindikat moral prizadevati, da bo tako najnižji kot najvišji osebni dohodek odvisen, kot pravi zakon o združenem delu od »rezultatov njegovega dela in njegovega osebnega prispevka, ki ga je dal s svojim živim delom in gospodarjenjem z družbenimi sredstvi kot svojim in družbenim minulim delom k povečanju dohodka temeljne organizacije v skladu z načelom delitve po delu itd.«

Mnenja ki jih moramo upoštevati!

Ne seminarju v Bernardinu in Portorožu smo slišali in tudi zapisali vrsto kritičnih pripomb na sestanke. Čeprav si v našem družbenem življenju, kot pri konkretnem delu, danes ne moremo več zamišljati uspešnega dela brez sestankov, so naši sestanki več ali manj slabo organizirani, predolgi, nekateri pa celo menijo, da je sestankov preveč.

Te pripombe so več ali manj upravičene, še posebno če je prisotna slaba priprava na sestanek in neustrezna obveščenost sodelujočih o problemih zaradi česar v razpravi in pri sprejemanju sklepov delegati ne morejo uspešno sodelovati. Udeleženci seminarjev so kot glavne slabosti naših sestankov po vrstnem redu navedli naslednje:

1. slaba priprava na sestanek,
2. preobširni in predolgi sestanki,
3. nezadovoljivo formuliranje sklepov, dostikrat pa tudi sprejemanje in formuliranje sklepov brez vrednosti članstva,
4. premajhna kontrola sprejetih sklepov,
5. slabo informiranje za pripravo na sestanek,
6. pomanjkanje usklajevanja mnenj in stališč,
7. nezainteresiranost za razpravo,
8. premalo kritike in samokritike,
9. medsebojno obračunavanje namesto boja mnenj,
10. kompleks sestankajočih zaradi prevelike množice prisotnih na sestanku in svojih nadrejenih,
11. preveč sestankov v času dela,
12. pomanjkanje discipline na sestankih,
13. premajhno odpiranje novih nalog in problemov,
14. familiarnost,
15. površna obdelava določenih vprašanj, nalog ali problemov.

Navedene pripombe udeležencev v celoti držijo.

Kaj torej storiti?

Brez dvoma bo potrebno naše sestanke v bodoče bolj pripraviti, racionalizirati, predvsem pa upoštevati tehniko vodenja sestankov. Vsak dobro organiziran in vsebinsko pripravljen sestanek vsebuje tudi vzgojno izobraževalne elemente. Dobro organiziran sestanek daje slehernemu udeležencu možnost, da svobodno in neposredno izraža svoje mnenje, misli in predloge za rešitev določenega problema. Vsak ima torej možnost izražanja in primerjanja svojih stališč z drugimi in možnosti vplivanja na sprejete sklepe. Ko se delegati DS SIS ali družbenopolitičnih organizacij pripravljajo na sestanek, rešujejo določene probleme, istočasno tudi izpopolnjujejo in razširjajo svoje znanje. S tem pa izvajajo tudi določila Zakona o združenem delu, ki v 473—476 členih ZOZD govori, da delavec o vseh zadevah odloča skupno in enakopravno z drugimi delavci v TOZD, po delegatu v DS TOZD, tako da skupaj z drugimi delavci enakopravno določa stališča o delegatovem delu ter daje delegatu smernice glede izjavljanja o vprašanjih, o katerih odloča DS.

Delegat v DS TOZD ima torej pravico in dolžnost se izraziti o vseh vprašanjih, pa tudi pravico in dolžnost med sprejemanjem skupnega sklepa usklajevati svoja stališča z drugimi delegati. Zato je sestanek tudi metoda in oblika dela, ki delegatom omogoča razširjati osebne in skupinske izkušnje ter obogati navzoče z novimi spoznanji.

Priprava in vsebina sestanka

Udeleženci seminarja so kot eno izmed glavnih pomanjkljivosti navedli slabo pripravo na sestanek. Če predsednik ali oseba, ki vodi sestanek, ne posveti dovolj pozornosti pripravi sestanka se kot posledica tega pojavlja neracionalnost, neuspešnost in nedoseganje cilja, ki smo ga hoteli doseči. Tak sestanek se običajno konča brez konkretnih sklepov.

Na uspešnost in dinamičnost sestanka vpliva določena vsebina dnevnega reda ter materiali, ki smo jih predhodno in pravočasno sprejeli. Delegati morajo vnaprej vedeti, kaj se bo na sestanku razpravljalo, kakšni so cilji in kaj želimo s sestankom doseči. Zato morajo biti predhodne informacije razumljivo posredovane in pisane v razumljivem jeziku.

Mi ne želimo sestanka zaradi sestanka, temveč se moramo hitro in konkretno dogovoriti o določenih problemih, sprejeti in zadolžiti posameznike za izvrševanje določenih sklepov. Priprava in vodenje sestanka potekata po nekaterih zakonitih stopnjah, ki jih mora vsebovati vsaka točka dnevnega reda: tema, namen, uvodna pojasnila, izhodiščno vprašanje, razprava, oblikovanje predlogov in končni sklep.

Iz teme oziroma naslova mora biti jasno opredeljena širina problema v katerem bomo razpravljali. Z namenom opozorimo udeležence, v čem je bistvo in cilj naše razprave, kaj pričakujemo od njih in kakšen je naš končni cilj.

Pri uvodnem pojasnilu skušamo pri udeležencih vzbuditi (poleg že pismenega obvestila) še večje zanimanje za problem ter jih pridobiti za poznejše sodelovanje. Seveda pa mora biti uvodno pojasnilo — zelo konkretno in izčrpno. Isto velja za izhodiščna vprašanja.

Razprava je bistvo sestanka. Tu se porajajo ideje, mnenja in predlogi za rešitev problema. Zato mora vodja sestanka upoštevati mnenje udeležencev in si zapomniti njihova mnenja in predloge. Vodja sestanka je dolžan usmerjati razpravo, motivirati udeležence in pripravljati obravnavo do končnega cilja sprejemanja sklepov. Sklepi naj se formirajo javno in ob navzočnosti vseh udeležencev. Sklepe morajo potrditi vsi udeleženci. Pri sklepih je potrebno še dodati datum, do kdaj mora biti sklep izvršen in osebo, ki ima nalogo, da sklep realizira.

Kot bistvo pa udeleženci navajajo premajhno kontrolo nad izvajanjem sklepov. Če se sklepi dosledno ne izvajajo, potem bi bili naši sestanki v resnici nepotrebni in brezuspešni. To pa ni naš cilj, niti cilj naše družbe.

L. C.

Vzdušje na vseh seminarjih je bilo zelo prisrčno

Skupine delavcev iz TOZD GE Koper, ki gradijo nov objekt v našem počitniškem naselju v Ankaranu

O higieni duševnega dela

Vsako delo, pa tudi duševno, je potrebno pričeti in končati v določenem času. Najtežje duševno delo je potrebno izvršiti v prvi polovici dneva. Intenzivno duševno delo ni možno brez natančne organizacije dela in globoke notranje discipline.

V obdobju burnega tehničnega programa, uvajanja v proizvodnjo avtomatizacije in mehanizacije, je potrebno poznati vsaj nekaj higienskih norm v organizaciji duševnega dela. Ne glede na starost, je namreč potrebno uskladiti duševno in telesno delo s fiziološkimi sposobnostmi organizma, kar omogoča ohranitev vitalnosti na dolga leta. Gre predvsem za racionalno organizacijo dela. Fiziologi zahtevajo, naj delo prične in konča v določenem času in v določenem ritmu. Centralni živčni sistem se na ta način prilagaja obremenitvi in ritmu. Običajno traja prilaganje delu **prve pol ure, naslednje dve do tri ure pa doseže produktivnost visoko raven, nakar pa prične postopoma zniževanje. Zato naj bo duševno delo organizirano tako, da pride v prvi polovici** delovnega časa na vrsto najtežje duševno delo. Racionalna razporeditev igra namre velik pomen v borbi z utrujanjem. Kratkotrajni odmori med delom zmanjšujejo utrujenost. Pravilno načrtovanje takih takih odnosov vzdržuje visoko produktivnost in stimulira tvorne sile človeka.

Počitek po težkem napornem delu pomeni fiziološko reakcijo

Kadar opravlja človek dalj časa **statično delo** sodelujejo tu številne mišice. Dihanje postane površno, pljuča nezadostno ventilirajo, kri prinaša manj kisika. Rezultat tega je, da trpijo številni organi pomanjkanje kisika — posebno pa možgani. Za dobro duševno delo moramo čestokrat »prezračiti možgane«. Vsakodnevno porabijo možgani ca. 75 litrov čistega kisika. Možgani porabijo več kisika kot ostali organi v človeku. V slabo zračenih, zakajenih prostorih, v pisarnah, kjer je preveč ljudi, postaja zrak vse bolj siromašen na kisiku. Posledice tega so, že v kratkem času se pojavi utrujenost, glavobol, zaspanost duševne sposobnosti popuščajo. Tudi poapnenje ožilja ima za posledico slabše dovajanje kisika v možgane, ne glede kje ta zožitev ožilja nastaja. Motnje v prekrvavitvi možganov imajo lahko svoj vzrok tudi v hrani. Človek mora vsakodnevno paziti, da mu niha telesna teža v mejah normativov, ki so predpisani za njegovo višino. Za to obstajajo številne tabele. Predvsem se je potrebno izogibati mastne hrane, ki vsebuje holesterin v krvi. Ta naj bo nižja od 240 mg %. Duševni delavec naj poje dnevno 2 gr beljakovin na kilogram telesne teže. Priporočljive so lahke dihalne vaje, ki jih ponekod v Evropi redno dnevno izvajajo med odmorom in to nekaj minut. Duševni delavec naj počiva v mirnem okolju in naj tam ne rešuje problemov, ki spadajo v službo. Najboljše je, če se uleže za nekaj minut v miren prostor, zapre oči, nared nekaj globokih vdihov in izdihov. Pravi počitek pa je za duševnega delavca šport in fizično delo predvsem v naravi. Pri tem se mora krepko spotiti vsaj enkrat tedensko.

Med delom se pri sedenju ne smemo opirati s prsnim košem ob mizo, to ovira dihanje. Položaj na stolu mora biti svoboden ne prisilen. Sedeti je potrebno ravno, lahti naj ležijo simetrično na delovni mizi. Tak položaj zahteva minimalno napenjanje mišic. Vse kar je potrebno za delo: zvezki, knjige, telefon itd. je potrebno racionalno in udobno namestiti na mizo.

Duševno delo je v veliki meri odvisno od počutja. Že npr. slaba osvetlitev povzroča utrujanje ne samo oči, temveč celega telesa.

Svetloba je efektivni stimulator živčnega sistema. Poleg splošne osvetlitve, ki je predpisana po JUS lahko dodamo po potrebi še namizno svetilko z jakostjo 75—100 W. Svetilka mora imeti senčnik in jo postavimo nekoliko naprej in levo od sebe. Knjige je najbolje brati v razdalji 30—35 cm stran od oči.

S pomočjo številnih poizkusov so ugotovili, **da je najbolj ugodna temperatura za duševno delo 18—20° C, vlažnost zraka pa naj znaša 50 do 60 %.** Pri delu ne sme biti ropota, vibracije, prepiha. Zelo je pomemben tudi estetski izgled delovnih mest, predvsem pa tudi urejenost in skladnost človeka z delovnim okoljem in njegovimi zahtevami. Sem spada udobno počutje, rože itd., da ne govorimo o izredni čistoči ne samo tal, temveč tudi okenskih stekel, svetil, sanitarij itd.

Sevilni emoncionalni (čustveni) dražljaji: jeza, žalost, veselje itd. dospejo preko ušes in oči skorjo velikih možganov preko možganskegacentra za čutila: hipotalamusa. Iz velikih možganov potekajo dražljaji k izvršnim organom: nadledvični žlezi, ožilju in v srce. Nadledvična žleza odda v kri **adrenalin**, (v krvi ga je normalno 1 milijardo), ki stimulira delovanje srca in ožilja. **Trenirano »športno srce«** odgovori na ta način, da odda v aorto v enem udarcu 100 cm³ krvi, **netrenirano** srce pa le 50 cm³ krvi. Treniranemu srcu tudi zato ni potrebno povišati število srčnih utripov (normalno pri odraslem 60—80, idealno 72 utripov v minuti), medtem ko netrenirano srce mora povišati puls na 120 in več, da bi zadostilo po potrebah kisika hrano možganom in srčni mišici sami. Krepitev srčne mišice je iskati v športu, ki predstavlja za sedeče duševno delo — počitek. Šport je potrebno planirati, ga redno gojiti ne glede na starost, spol in letni čas.

Duševno delo je odvisno čestokrat od zelo malo pomembnih faktorjev. Na delovnih mestih naj ne bo prepirov. Potrebna je strpnost, razumevanje in lepo vedenje. Duševni delavci naj se stalno izpopolnjujejo.

Dr. B. M.

Standard delavcev se izboljšuje

Pod pojmom standard delavcev lahko razumemo široko paleto pogojev, ki zadevajo delovne pogoje, pogoje bivanja, prehrane, športa, rekreacije ipd.

Sindikat si je vselej prizadeval za ustvarjanje pogojev varnega dela, lahko rečemo, da imamo na tem področju dobro organizirano in prizadevno službo varstva pri delu, ki skrbi, da se okrepi za varno delo maksimalno uveljavljajo. Podatki, s katerimi služba razpolaga, kažejo ugodna gibanja, kar je razvidno tudi iz podatkov za leto 1976.

Od poprečno 7463 zaposlenih se jih je pri delu poškodovalo 469 ali 6.29 % zaposlenih. Poškodoval se je vsak 16, bolovanje za eno poškodbo pa je poprečno trajalo 17 dni (V letu 1975 je bilo pri 6969 zaposlenih poškodovanih pri delu 467 ali 6.83 %. Poškodoval se je vsak 15, bolovanje za poškodbo je trajalo 19 dni).

Pogostost in resnost poškodb pri delu je manjša kakor v letu 1975. Bolovanja za poškodbe pri delu je bilo 7880 dni (v letu 1975 9091 dni).

— nesreče pri delu
— nesreče na poti
— bolezni

Skupaj

od stvarno pribitih dni na delu.

Na vsakih 3445 dni prebitih na delu (v letu 1975 na vsakih 3114 dni) se je pri delu poškodoval en zaposleni.

Dve nesreči v letu 1976, ena pri delu in ena na poti sta zahtevali življenji. Oba umrla sta bila mlada, stara komaj 22 let.

Podatki o bolovanju za leto 1976 kažejo, da se zdravstveno stanje delavcev v OZD Gradis ne izboljšuje. Pogostost obolenj delavcev je večja kakor v letu 1975, resnost pa je v rahlem upadanju. V letu 1976 je bilo bolovanja za bolezni 102.433 dni Na vsakega zaposlenega pride v poprečju 13.73 dni bolovanja, vsako bolovanje pa je v poprečju trajalo 8.34 dni, zdravniško pomoč pa je iskal vsak zaposleni 1,55 krat.

poslenega je bilo v poprečju 13.53

V letu 1975 je bilo bolovanja za bolezni 94.302 dni Na vsakega zadni bolovanja, vsako bolovanje pa je trajalo 9.18 dni, zdravniško pomoč pa je iskal vsak zaposleni 1.47-krat.

Skupaj je bilo v letu 1976 izostankov od dela za:

7800 dni ali 0,49 %
1266 dni ali 0,08 %
102.433 dni ali 6.34 %

111.579 dni ali 6,91 %

Franju Lipču v slovo

Dne 17. 1. 1977 smo delavci naše TOZD zvedeli, da je iznenada umrl naš dolgoletni sodelavec FRANJO LIPIČ.

S kolektivom je bil povezan 25 let nepretrgoma. Sodeloval je na mnogih znanih gradbiščih po naši republiki in izven po raznih krajih Jugoslavije.

Nazadnje je bil nekaj let zaposlen na AC Hoče—Levec na gradbišču v Žičah, kjer mu je bolezen pretrgala nit življenja.

Od njega smo se v velikem številu poslovili v sredo 19. 1. 1977 na mariborskem pokopališču. Številni njegovi sodelavci in prijatelji so zadnjič v slovo pozdravili svojega sodelavca in tovariša, ki se ga bomo vedno radi spominjali.

Jani Klančar

Obiskal nas je bivši sodelavec

Naše enote ponavadi vsako leto pripravijo srečanje z upokojenci ali pa celo krajše izlete na naša gradbišča. Izgleda pa, da vse naše TOZD ne kličejo vseh, saj nas je pred kratkim obiskal PETER VESENJAK, bivši delavec celjske gradbene enote. Dejal je naslednje:

»Doma sem iz Turškega vrha, kjer preživljam sedaj zadnja leta življenja in uživam zasluženo pokojnino. Čakal sem in čakal, da me bodo zopet povabili na kakšno srečanje v svoje bivše podjetje, da bi se seznanil s tekočimi uspehi Gradisa. Ker tega vabila nisem pričakal, sem se odločil, da bom prišel sam pogledat, kaj smo v teh letih, kar ne sodelujem več aktivno kot gradbinec, zgradili, novega v Gradisu. Sicer dobivam vsak mesec Gradisov vestnik, katerega preberem od začetka do konca, vendar sem se hotel na lastne oči prepričati, kaj je v zadnjih letih zraslo. Sedaj sem že 18 let v pokoju. Zadovoljen sem s penzijo, najbolj pa me razveseljujejo pogovori s tovariši, ki še aktivno delajo v Gradisu in z njim se pogovorim o vsem tistem, kar je novega v mojem bivšem podjetju. Danes sem prišel v Ljubljano, da bi mimogrede obiskal tudi tovariše, s katerimi smo delali skupaj na Termoelektrarni v Šoštanju. To je tovariš Cepuš, s katerim smo preživeli dosti zanimivih in veselih dni v Šoštanju. Slišal sem tudi, da imamo v Ptuju novo podjetje. Rad bi šel zopet na enega od izletov, ki so nam jih včasih pripravili v Celju, da bi si ogledal tudi druga velika gradbišča.

Lepo priznanje našim gradbincem

Na seji gradbenega odbora za gradnjo objektov Mednarodnega centra, kateri je prisostvoval tudi podpredsednik IS skupščine SRS Rudi Čačinović je direktor mednarodnega centra dr. Žiga Vodušek podelil priznanje v obliki diplome naši GE Ljubljana za uspešno gradnjo prve faze mednarodnega centra v Ljubljani. Podobno priznanje sta dobila tudi šef gradbišča Kavka Miha in njegov pomočnik Divjak Dane. Oba sta prejela tudi primerne denarne nagrade. Priznanja so bila dana predvsem zaradi tega, ker je bil objekt zgrajen točno v roku, kljub izredno forsiranemu delu pa se ni zanemarila kvaliteta gradbenih in obrtniških del.

S tem priznanjem si je Gradis prav gotovo pridobil dobre reference za sodelovanje pri nadaljnjih fazah gradnje.

Priznanje tudi za gradnjo EF

V današnjih časih zelo varčujemo s pohvalami, prav skopi smo. No, v tej številki Gradisovega vestnika pa objavljamo kar dve priznanji, ki ju je dobila ena sama TOZD — GE Ljubljana. Prvo ste že najbrž opazili (za gradnjo Mednarodnega centra), druga pa velja za gradnjo Ekonomske fakultete v Ljubljani. Takole se glasi:

Spoštovani!

Veseli nas, da se vam lahko zahvalimo za vašo uvidevnost in veliko požrtvovalnost, s katero ste opravili pogodbena dela pri gradnji naše fakultete v posebni naglici, ki jo je terjala proslava tridesetletnice naše fakultete.

S posebnim zadovoljstvom ugotavljamo, da smo se pravilno odločili za poslovno sodelovanje z vami in vas bomo tudi v bodoče šteli za visokokvalitetnega partnerja v vaši stroki.

Z najlepšimi pozdravi in željami za vaše nadaljnje poslovne uspehe!

EKONOMSKA FAKULTETA
Univerza v Ljubljani

Predsednik
Odbora za gradnjo EF
prof. dr. Viljem Rupnik

Dekan
Ekonomske fakultete
prof. dr. Gregor Počkar

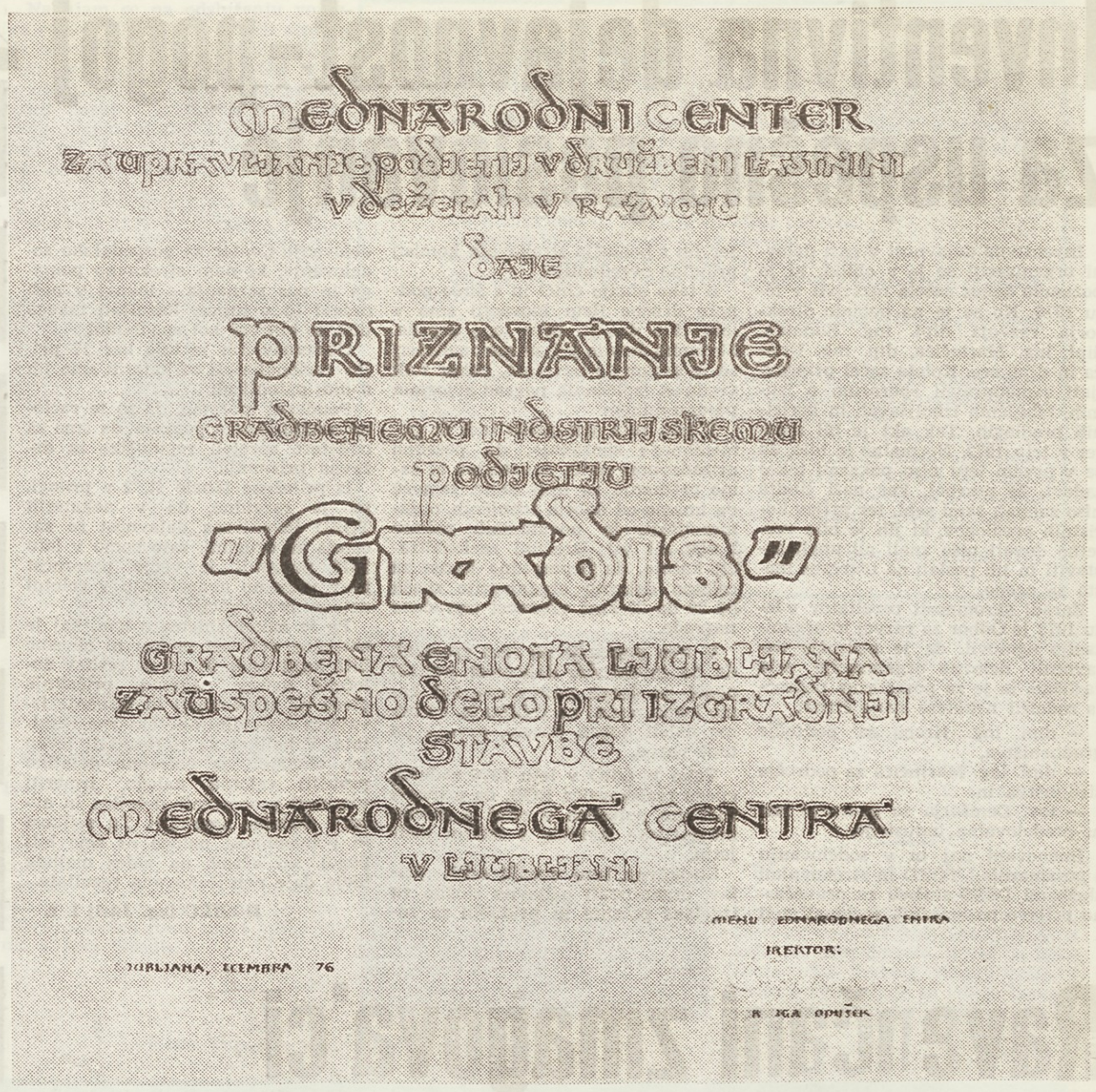

Karlovški most že raste

Dolgo se je o Karlovškem mostu samo govorilo, pripravljali so take in drugačne variante in prebivalci Ljubljane so se že kar naveličali vseh teh predvidevanj, ugibanj, kdaj bo most, kje bo speljan itd. Danes pa nihče ne more več mimo očitnega — rastočih opornih zidov novega Karlovškega mostu. Pa si oglejmo most s tehnične plati:

»Most bo stal na štirih podporah. Krajni podpori sta fundirani vsaka na 4 pilotih, srednji podpori pa sta fundirani vsaka na 5 pilotih. Piloti so armirani, debeli pa 1.5 m. Njihova globina je različna. Na levem bregu so globoki od 35—40 m, na desnem pa približno 8 m. Na levem bregu so zato tako globoki piloti, ker je tam geološka prelomnica, saj gradnja poteka na robu ljubljanskega barja.

Širina mostu je na mestni strani 28,43 m, nadolenjski strani pa 23.93 metra. V tem so že všteti hodniki za pešce, široki 4.25 m. Most bo imel tudi kolesarske steze.

Novi most je situiran nad starim približno 30 m višje, oblikovan pa je v krivini 500 m (r = 500 m). Pod mostom poteka na levi strani Grubarjevo nabrežje, na desni strani pa Ižanska cesta. Odprtina na levi strani bo visoka 3 m, na desni pa 4.5 m. Sam most bo dolg 86,60 m

Zaradi geološke prelomnice prav na mestu gradnje je fundiranje pilotov izredno globoko. Izkope za pilote so pričeli delati 14 decembra. Prvi pilot je bil pripravljen v pol meseca, njegova globina pa je 34.5 metra. Naslednji pilot je šel še 4 m globlje. Desni breg je veliko bolj ugoden, saj zabetonirajo po 1 pilot v 1 dnevu.

Rok za izgradnjo celega mostu je konec septembra letošnjega leta, z oziroma na zelo otežkočeno fundiranje pa je tak rov vprašljiv. TOZD GE Ljubljana pripravlja podporno konstrukcijo, TOZD GE Nizke gradnje pa bo montirala prekladno konstrukcijo. Projekte je pripravil Projektivni biro iz Maribora pod vodstvom ing. Vukašina Ačanskega. Na gradbišču dela trenutno približno 30—40 ljudi, delovni čas pa imajo od 7. do 17.30 ure.

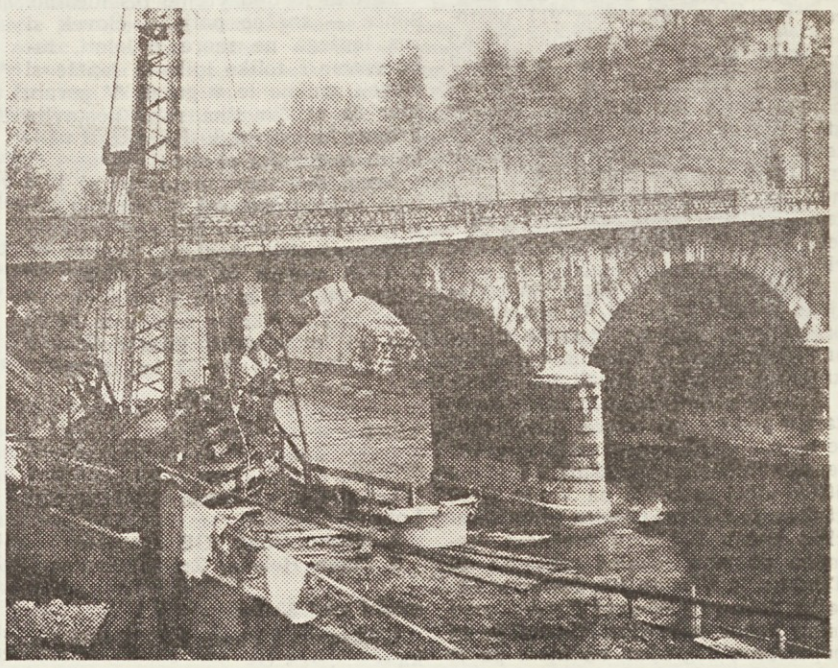

Gradnja Karlovškega mostu pritegne k opazovanju marsikaterega mimoidočega

Kratek postanek pred fotoaparatom in zopet naprej k delu

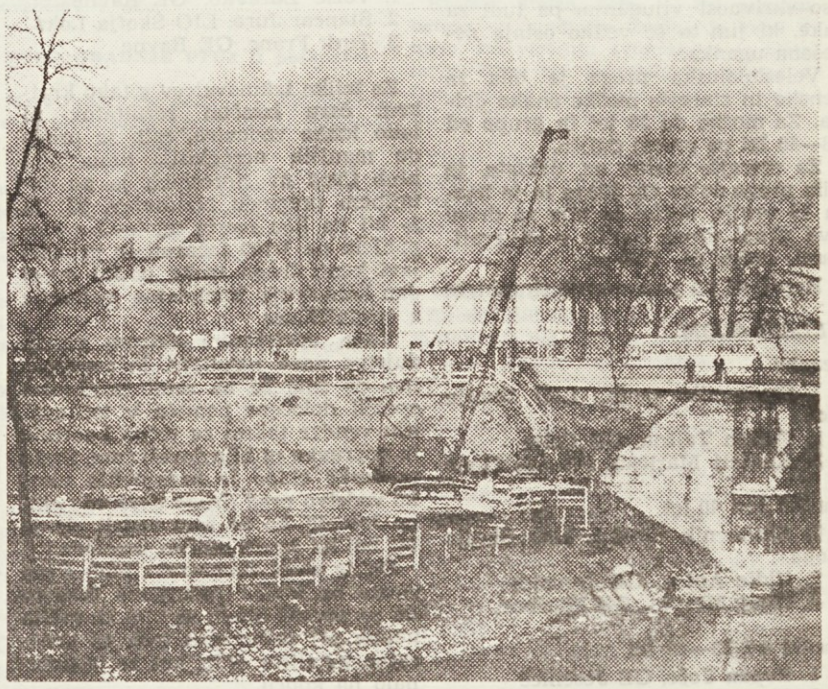

Levi breg je dal Gradisovcem dosti dela pri pilotiranju

NADALJEVANJE S 1. STRANI - NADALJEVANJE S 1. ST

Članice temeljne banke lahko združujejo temeljno banko v združeno banko, da bi združile delo in sredstva za uresničevanje razvojnih planov, programov tekoče aktivnosti in prevzetih obveznosti, ki presegajo okvire temeljne banke in dalje še za opravljanje posameznih bančnih poslov skupnega pomena.

Takšno je povezovanje oziroma združevanje po zakonu. Omeniti je potrebno še, da so poleg prej naštetih bančnih organizacij predvideni še bančni konzorciji, samoupravni skladi in hranilno kreditne organizacije.

V interno banko se združijo temeljne organizacije združenega dela v sestavu delovne organizacije in temeljne skupnosti in enote v samoupravnih interesnih skupnostih in drugih družbeno pravnih oseb. O tej združitvi sklenejo samoupravni sporazum, s katerim določijo skupne cilje zaradi katerih se ustanavlja interna banka, dejavnost interne banke, pravice in odgovornosti in način prevzemanja rizika za poslovanje interne banke po njenih članih, način upravljanja interne banke, kateri so organi, kako se bodo usklajevala stališča članic, kakšna bodo pooblastila poslovodnega organa, kako se bo oblikoval skupni prihodek in za katere namene se bo uporabil, kako bo z delavsko kontrolo in kako se bo odločalo o raznih vprašanjih.

Interna banka opravlja vse bančne, kreditne in denarne posle, ki jih lahko opravljajo njene članice.

Ko je sklenjen samoupravni sporazum o združitvi se vpiše interna banka v sodni register in tako začne poslovati.

Interna banka je pravna oseba in ima vse pravice in dolžnosti, ki jih ima na podlagi ustave in samoupravnega sporazuma o združitvi v interno banko. Posluje preko lastnega žiro računa.

Organizacija interne banke je po zakonu naslednja:

1) zbor interne banke

(sestavljajo ga delavci — delegati TOZD — članice interne banke)

2) poslovni odbor interne banke

(voli se izmed delegatov interne banke)

3) individualni poslovodni organ (lahko tudi kolegijski poslovodni organ, imenuje se po razpisu kot vsi poslovodni organi)

V interni banki uveljavljajo in varujejo svoje samoupravne pravice glede odločanja o poslih in sredstvih delavci TOZD, ki so članice interne banke s samoupravno delavsko kontrolo po posebnem organu SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE INTERNE BANKE.

Delavci, ki opravljajo administrativno — strokovno, pomožno in temu podobno delo interne banke oblikujejo

DELOVNO SKUPNOST INTERNE BANKE

Sprejmejo samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v delovno skupnost, statut delovne skupnosti in druge samoupravne splošne akte, s katerimi se urejajo medsebojna razmerja pri delu in način uresničevanja samoupravnih pravic delavcev delovne skupnosti interne banke.

Sredstva za osebne dohodke in pa skupno porabo delavcev delovne skupnosti interne banke se izločajo iz prihodkov interne banke, ki so: plačila za bančne storitve, obresti od danih kreditov in drugi prihodki, ki jih interna banka ustvari s svojim poslovanjem.

Te prihodke pa mora interna banka po tem, ko pokrije poslovne stroške (poslovni prostori, oprema in drugi poslovni stroški) in pripadajoče osebne dohodke ter sredstva skupne porabe za delavce delovne skupnosti, razdeliti članicam, tj. TOZD, ki so združile v interno banko denarna sredstva. Kakšna je lahko višina poslovnih stroškov interne banke in osebnih dohodkov ter sredstev skupne porabe za delavce delovne skupnosti interne banke, morajo članice določiti v sporazumu o združitvi v nterno banko, medtem ko se s posebnim samoupravnim sporazumom uredijo razmerja med interno banko in njeno delovno skupnostjo. Tako bo izgledala v kratkem opisu interna banka. Ker je sedaj delo interne banke v delovni skupnosti skupne službe GIP GRADIS, bo potrebna reorganizacija v smislu zakona in prilagoditvi obstoječega stanja novim zahtevam. To je pomembno upoštevati ob nameravanem preoblikovanju strokovnih služb v sestavu naše delovne skupnosti skupne službe.

Z. R.

Inventivna dejavnost - pogoj za uspešno poslovanje

Inventivna dejavnost v naši delovni organizaciji se je v obliki, ki jo poznamo danes začela razvijati v letu 1976. Ko se je na pobudo direktorja razvoja dipl. ing. Sodnika, dipl. ing. Marinčiča, dip. ing. Uršiča in dipl. oec. Koleta začel pripravljati samoupravni sporazum o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih. Tak akt je bil sprejet v letu 1972. Normalno je bilo, da se v prvem letu niso pokazali takoj sadovi, še posebej, ker naši ljudje niso zaupali sami sebi, ter prijav koristnih predlogov, ki jih je bilo verjetno dovolj niso znali ali upali sestaviti in jih poslati na ustrezno mesto za oceno.

Zaradi skromnosti rezultatov v letu 1973 je Odbor za razvoj in organizacijo ugotovil, da je področje dejavnosti delovne organizacije zelo različno, in je za posamezna področja zadolžil nekatere svoje člane:

— dipl. ing. Hrena za področje gradbeništva,

— dipl. ing. Marinčiča za področje strojništva in

— tov. Demšarja za področje lesno-predelovalne industrije.

Imenovani naj bi v sodelovanju s posameznimi TOZD in strokovnimi službami DSSS skrbeli za pravočasno prijavo posameznih racionalizacij ter jih s pomočjo strokovnih komisij pravilno ovrednotijo.

S tako akcijo ORO in s širšo podporo družbe (leto inovacij) smo v letu 1975 dosegli prve lepe uspehe. Skromno število prijav racionalizacij se je skokovito povečalo, kakor tudi vrednost izplačanih nagrad avtorjem posameznikom.

V letu 1975 smo prišli tudi do pomembnega spoznanja, da posebno prizadevnost naših novatorjev ni samo priznanje za njih same, temveč da imamo od dobrih tehničnih, organizacijskih in novatorskih rešitev korist mi vsi. Izračuni racionalizacij kažejo, da neposredna korist za celotno delovno organizacijo znaša od 20 do 25-krat vrednost izpračane nagrade.

V tem poglavju pa smo spoznali, da bo inventivna dejavnost postala pogoj za dobro poslovanje, saj bomo konkurenčni na tržišču le, če bomo delali dobro, poceni, seveda pa tudi varno.

Tako je ORO v letu 1976 zadolžil enega raziskovalca ROS, da pripravi tudi vse potrebno v zvezi z zaščito industrijske lastnine v našem podjetju.

Strokovno smo uredili arhiv prijav, organizirali prijavno službo za izdelane patente in pridobili za sodelovanje Center za gospodarsko sodelovanje, ki nam strokovno pomaga in nas seznanja s tokovi v naši državi in v tujini. Rezultati takega dela so bili več kot spodbudni.

Obravnavanih je bilo kar 17 prijav racionalizacij od katerih smo jih 6 tudi patentirali.

Poudariti moramo, da so te racionalizacije takega pomena, da smo za nekatere sprejeli republiška in državna priznanja.

Iz priložene tabele št. 2 v prilogi, pa je razvidno, da v nekaterih TOZD inventivna dejavnost še zaostaja za drugimi, zato bomo v letu 1977 posvetili še večjo pozornost prav večjemu angažiranju v celotni delovni organizaciji.

Pa še nekaj. Dileme o tem, kaj je službena dolžnost in kaj ni ne sme biti, kajti vsak, ki zaupa rešitev določene naloge nekomu, pričakuje glede na strokovnost in izkušnje izvajalca determinirane okvirne rezultate. V kolikor so ti rezultati izven teh okvirjev, je potrebno detajlno proučiti celotno nalogo, izmeriti vrednost posameznih detajlov in avtorja dodatno nagraditi. Tu velikost in pomembnost naloge ne sme biti pogoj, saj včasih na videz majhne ideje daje nepričakovane rezultate.

HOMEC ing. Jurij l. r.

Ravenčani zmagovalci

XVI. zimske športne igre Gradisa — Kope nad Slovenj Gradcem

Tekme, ki so obenem tudi zbor in so dale reprezentante za XV. »SIG« — 77 v Kranjski gori, so bile v dneh 11. in 12. febr. na novem zimsko športnem centru, Kope nad Slovenj Gradcem. Organizacijo igre je prevzela GE TOZD Ravne na Koroškem, s pomočjo smučarskega kluba iz Črne na Koroškem. Ti so že preje večkrat izkazali svojo zgledno organizacijo.

Da se smučarija, kot oblika rekreacije v zimskih mesecih razvija z nesluteno hitrostjo, se je dalo videti tudi na teh naših igrah. Še pred osmimi — desetimi leti, je bilo na naših igrah skupno 30—40 udeležencev, dočim je bilo letos 217 nastopajočih, kar je za tudi tako veliko podjetje, kakor je naše zavidljiva udeležba. Tekmovalci so bili zaradi pomanjkanja nastanitvenih možnosti v Slovenj Gradcu, poleg obeh hotelov »Pohorje« in »Korotan«, nastanjeni tudi v domu Železarjev v Ravnah na Koroškem. Tako, da bo o tem problemu treba razmisliti tudi v letu 1978, ko tekme prireja GE Maribor.

Avtobusni prevoz na 14 km oddaljena smučišča je bil še kar dobro organiziran, posamezne enote pa so si pomagale še s svojimi kombiji s katerimi so se pripeljali na tekme.

Smučišča na zahodnem Pohorju ostajajo pod snegom precej dlje, kakor le-ta na Mariborskem Pohorju, saj je njih medmorska višina približno 500 m višja in znaša na Veliki Kopi 1542 m. Iz Slovenj Gradca je na smučišča slabih 15 km, v sončnem vremenu pa nam razgled sega tja do Triglava in Visokih tur dočim je Saleška dolina in Slovenj Gradec pred nami kakor v tlorisu. Center še ni popolnoma dograjen, na njem pa je splet žičnic, ki lahko pripelje 4100 smučarjev na uro in se ponaša z najdaljšo vlečnico v Evropi.

Tereni so kot nalašč za vse vrste smučarjev, za tiste, ki že obvladajo vso skrivnost vijuganja, pa tudi za take, ki jim to še vedno ostaja nerešena uganka.

Veleslalomska proga je bila za ženske in starejše moške enako dolga. Za moške do 33 let in grupo od 33—40 let pa precej daljša.

Za starejše moške oz. dekleta, je bila proga dolga ca. 600 m in je imela 18 vratic, dočim je bila za drugi dve grupi proga daljša s 30 vraticami, dolga ca. 1200 m.

Rezultati po posameznih skupinah:

VELESLALOM

ženske

1. Stanovnik Janja, LIO Škofja Loka
2. Ferlan Tajtna, GE Celje
3. Knafelj Marička, PB Ljubljana

moški nad 40 let

1. Stanovnik Slavko, LIO Škofja Loka
2. Vidic Anton, GE Jesenice
3. Cizej Marjan, GE Maribor

moški od 33—40 let

1. Zupan Jože, GE Jesenice
2. Hercog Janez, GE Ravne
3. Lapajne Andrej, GE Jesenice

moški do 33 let

1. Čekon Maks, Ge Ravne
2. Mačič Janez, GE Ravne
3. Kraigher Zoran, PB Maribor

Ta dan je bilo vreme res idealno. Sonce — snežne poljane, človek si res lepšega ne more poželeti, tako vreme s toliko idile in lepote si človek zaužije le v gorah. V gorah, kjer še ni človeška roka postavila hrupne industrije, ki nam krati užitke in zastruplja okolje.

Drugi dan nam vreme le ni bilo tako naklonjeno, saj je »pridno deževalo« tako da so bili naši vrli tekači premočeni dvakrat. Enkrat od potu in napora na progi, drugič od dežja. No, ker za prave športnike ni ovir, so z »lahkoto« ženske in dečki nad 33 let pretekli krog dolžine 2 km, dočim tisti do 33 let to progo dvakrat oziroma 4 km.

TEKI

ženske

1. Stanovnik Janja, LIO Škofja Loka
2. Kucko Cilka, GE Jesenice
3. Žigon Helena, Železokrivnica

moški nad 33 let

1. Stanovnik Pavle, LIO Škofja Loka
2.—3. Hercog Janez, GE Ravne, Oblak Ciril, LIO Škofja Loka

moški do 33 let

1. Vozič Zdravko, GE Ravne
2. Štancar Jure, LIO Škofja Loka
3. Turk Franc, GE Ravne

Za toliko tekmovalcev v tako kratkem času izračun rezultatov ni tako lahka zadevica, zato je prišlo do manjših nesoglasij. Smučarski klub Črna na Koroškem je po detajlnem pregledu rezultatov, ki jih je bil na licu mesta ugotovil s štoparjem na 1/100 točnosti in primerjavi kontrolnega traku poslal drugi dan kompletne kompletne rezultate z opravičilom:

Vsem udeleženim ekipam posredujemo nove rezultate. Pripominjamo, da smo že na sami razglasitvi opazili določene pomote v točkovanju vendar takrat za točno kontrolo in popravke ni bilo dovolj časa. Samo ravensko ekipo je presenetilo visoko vodstvo pred drugo uvrščeno ekipo Jesenic, ko pa smo vedeli, da je bil boj na snegu močno izenačen.

Da je ekipi Smučarski klub Črna ravno na koncu zmanjkalo časa in da so preveč hiteli, se vidi iz večjih napak pri seštevanju točk za generalno uvrstitev ekip, kar se je računalo na koncu.

Ekipam, ki so po popravljenem točkovanju dosegle uvrstitev do 3. mesta bomo predali priznanja, če jih še niso prejele. Kot organizatorji iger pa se priključujemo opravičilu Smučarskega kluba Črna in upamo, da boste obvestilo z razumevanjem vzeli na znanje.

Uradni vrstni red, po doseženih rezultatih seštevku točk, po starostnih grupah, pa v generalnem plasmaju izgleda takole:

EKIPNI REZULTATI
KOMBINACIJA — TOZD

1. GE RAVNE NA KOROŠKEM
2. GE JESENICE
3. LIO ŠKOFJA LOKA
4. GE CELJE!
5. SKUPNE SLUŽBE LJUBLJ.
6. SPO LJUBLJANA

Na uradno objavo rezultatov in skupno kosilo nas je prireditelj povabil v slovenjegraško NAMO. Odlično kosilo začinjeno z muziko nas je ponovno prepričalo, da ta Koroški svet pozna le pristno — neponarejeno odkritosrčnost, ki je značilna za te Prežihove samorastnike.

Ob prijetni zabavi so se zopet rojevala nova poznanstva, pozdravili so se stari znanci izmenjavala besedna igra, izmenjavala mnenja, saj se je vsak boril za ugled svoje enote.

Od vseh povabljenih uglednih gostov od »višjih«, ki v Gradisu kaj pomenijo se je zdelo vredno udeležiti se slavja le predsedniku centr. DS tov. Janžekoviču in tov. Zupančiču s centrale.

Nobenemu od njih ni bilo žal dolge poti še najmanj zastopniku GE Maribora, saj mu je pripadla čast, da prevzame njegova enota pokroviteljstvo nad naslednjimi zimsko-športnimi igrami. Te bo do kakor je že uvodoma rečeno na mariborskem Pohorju. Pripravite se tekmovalci in spremljevalci na naslednje dirke, ki bodo verjetno še bolj množične, da se plasirate boljše, še višje na lestvici in se zopet srečate s starimi znanci Naužijte se svežega zraka, pokramljajtje z znanci in se pripravite na nove delovne naloge, ki nas čakajo vsakega v svoji enoti v novi sezoni.

Ko se človek tako vrača sam domov, ga samega preveva veselje, zadovoljstvo, radost, zavest in občutek, da je član velikega kolektiva — podjetja, ki v našem prostoru kaj pomeni, čeprav je on sam tako majhen.

Torej na veselo svidenje drugo zimo na belih terenih mariborskega Pohorja, na terenih okoli naše koče.

Stari

Gradisov vestnik

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tehnični urednik Matija Krnc. Tisk Tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani — izhaja mesečno.

● Sindikat

V minulem mesecu je bila letna skupščina OOS TOZD SPO Ljubljana. Po izvolitvi vodstva letne skupščine je bila krajša komemorativna seja ob tragični smrti predsednika ZIS Jugoslavije tovariša Džemala Bjedića. O liku tega velikega borca je spregovoril tovariš Tomšič, predsednik DS TOZD SPO.

Po zaključeni komemorativni seji so bila podana poročila posameznih funkcionarjev sindikata. Izčrpno poročilo o delu sindikalne organizacije v minulem letu je podal predsednik tovariš Janez Tekavec. Osnovna organizacija sindikata se srečuje z vedno več problemi, ki tare organizacije in posameznika. Naš novi gospodarski sistem temelji na neposrednem samoupravljanju, zaščitenem z ustavo in zakonom o združenem delu. Za nadaljnje delo v sindikalni in delovni organizaciji je odgovoren vsak posameznik ter vojeni delegati, predvsem tudi za izpolnitev srednjeročnih in dolgoročnih načrtov razvoja naše samoupravne skupnosti.

Podan je bil tudi grobi pregled poslovanja naše TOZD, ki najbrž ne bo dosegla predvidenega plana. Poudarili so varčnost, iskanje rezerv, dvig storilnosti, ki so glavni faktorji akcijskega programa.

Ena izmed osnovnih nalog v letošnjem letu je dvig produktivnosti za 8,4 %. S to predpostavko bi dosegli 33 milijard realizacije, kar bi bilo v odnosu na minulo leto za 17 % povečanja. V tem primeru bi se prihodek za 18,5 % povečal, kar bi vplivalo tudi na osebni dohodek v višini 22 %. Dani podatki so pogojzeni s prej navedenimi zahtevami oziroma zadanimi nalogami v akcijskem programu.

Nato so bila podana še ostala poročila ter predlog letnega delovnega načrta, ki je zelo pester in zahteva polno angažiranost sindikalne organizacije oziroma članstva.

● Organi upravljanja

Na šesti redni seji DS TOZD SPO so delegati obravnavali spremembe statuta TOZD SPO, imenovanje komisije za razpis referenduma ter poročilo inventurne komisije.

Delegati DS so predlagali, da se razpiše referendum za obravnavo in sprejem osnutka sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v GIP GRADIS ter osnutka sprememb in dopolnitev statuta TOZD SPO,

Izvoljena je bila sedemčlanska komisija za izvedbo referenduma. Določeni so bili tudi kraji, kjer se bo referendum izvršil po skupinah. Podana je bila informacija o reorganizaciji remontne dejavnosti v TOZD SPO in KO Ljubljana ter KO Maribor. Naša mehanizacija je zelo pestra, sodobna in tudi draga, zato zahteva organizirana in planirana popravila. Čas zahteva sodobni in načrtni remont gradbenih strojev, kjer morajo biti vključene strokovne, organizirane in specializirane skupine, ki bodo kos tej tehniki. Torej v letošnjem letu mora ta organizacija remonta popolnoma steči. Morda bo nastalo malo ljubosumja, vendar moramo biti na jasnem, da v naši enoti SPO ne bi bili kos v tem smislu, ker nismo opremljeni s stroji, orodji in prostori za tak remont, ki ga sodobni čas zahteva. Neutemeljeno pa bi bilo razmišljanje o naših dosedanjih remontnih delavcih ali kot jih imenujemo serviserji, da bi ostali brez dela. Če bolje pogledamo v to dejavnost, moramo priznati, da smo te ljudi zelo zaposlovali in pri tem številu nismo bili kos niti tekočim popravilom oziroma vzdrževanju ter smo večkrat le GASILI, torej to pa nam izpodbija ljubosumnost in narekuje še večjo potrebo po kadru za tako imenovane hitre intervencije, ki pa morajo biti tudi strokovne.

Ta poseg je že v zamudi, zato bodo odgovorne službe morale hitro reševati nastopajoče probleme in preiti k čimprejšnji izvedbi te remontne dejavnosti. Prehod na moderno remontno dejavnost ni samo stvar treh enot, ampak je to tudi interesantno za celo delovno organizacijo Gradis. Če bodo naši stroji strokovno in hitro popravljeni bomo zadostili gradbenim enotam v tem smislu, da bo delo kvalitetno, v roku opravljeno, kar so osnovni pogoji za konkurenčni nastop in ustvarjanje renomeja Gradisa.

● Informiranje

Smo enota pri veliki Gradisovi delovni skupnosti. Naša dejavnost je znana, in znano je tudi to, da so naši delavci razstreseni po naših gradbiščih. Do njih največkrat ne prispejo novice iz kolektiva. Obveščeni so le v važnejših stvareh, ki jih slišijo na zborih. Poleg splošnih novic iz življenja kolektiva, gospodarjenja, dela organov upravljanja in dela sindikata, se poraja osebna potreba po določenih informacijah, ki se najdejo ali pri sindikatu, organih upravljanja, tehnični operativi in ostalih službah. Kako najti način za posredovanje čimbolj svežih informacij, Ena od možnosti so naši delegati, ki delajo v skupinah. Ti naj bi odgovorili, kolikor jim je poznano področje, na katero se nanaša vprašanje. Če pa ne, bi vprašanje posredovali na sedež enote in zahtevali odgovor od prizadetega organa ali službe. Če takojšnji ustni odgovor ni možen, pa mora slediti hitri pismeni odgovor. Možna je tudi pismena oblika postavljanja vprašanj in odgovorov.

Tudi serviserji bi bili lahko nosilci informacij ali pa vsaj pismenih vprašanj zainteresiranih. Ustaljen način informiranja je prek Gradisovega vestnika ali plačilnih ovojnic, vendar so to informacije, ki so še takrat aktualne in še niso zastarele.

Naš samoupravni sistem terja čimboljše in čimhitrejše informiranje. Vsak posameznik bi moral biti tekoče seznanjen s proizvodnjo, delom samoupravnih organov, sindikata in tehničnimi novitetami v naši mehanizaciji. V našem primeru vidimo, da je to nekje res problem vendar se ga da v precejšnji meri reševati.

Nekaj misli in napotkov za informiranje pa vendar ne bo dovolj. Za te predlagane načine in še kake, ki bi bili primerni za naše razmere pa niso dovolj, ampak jih je treba oživeti. Morajo postati sestavni del našega vsakdanjega dela. Odgovor smo dobili, kdo naj bo odgovoren za informiranje — torej vsi, razlika je le v tem — kaj kdo.

L. S.

Iz vojske nam pišejo

Trenutno sem pri vojakih in zato pozdravljam vse v Gradisu, podjetju pa želim veliko delovnih uspehov.

Tomo Špoljarič

Tomo Špoljarić

Preko Gradisovega vestnika pozdravljam vse bivše sodelavce in tovariše, posebno pa Ilijo Drobca in Džura Štrbca.

Rajko Kondić
V. p. 1098/20 B
65230 Bovec
SR Slovenija

Rajko Kondić

Meho Dulić

Nahajam se na odsluženju vojnega roka v Čupriji in odločil sem se, da se oglasim s kratkim pozdravom vsem v kolektivu TOZD GE Nizke gradnje. Komaj čakam, kdaj se bom vrnil nazaj v svojo enoto in med svoje prijatelje. Rad bi redno prejemal naš časopis Gradisov vestnik, ker me zelo zanima, kaj dela Gradis.

Vojnik
Meho Dulić
V. p. 4418/32
35230 Čuprija

Ivan Latin

Nahajam se na odsluženju vojaškega roka v Novi Gorici in rad bi pozdravil celotni Gradisov kolektiv, posebno pa brata Vlada in svaka Mladena. Upam, da se bom po končanem vojnem roku zopet lahko vrnil v svoj Gradis.

Ivan Latin
V. p. 2146
Ajševica
65000 Nova Gorica

Obvestilo

Na podlagi sklepa redne seje Odbora za standard in rekreacijo pri DSP z dne 4. marca 1977 razpisujemo sezono letovanj v počitniških domovih GIP Gradis.

— Pričetek poslovanja počitniških domov Poreč in Ankaran od 10. junija do 18. septembra 1977.

Počitniški dom na Pohorju obratuje vse leto.

— Redne izmene gostov — 10 dnevno.

— Rok za prijave letovanj do 25. marca 1977.

Obrazci-prijave prejmejo člani kolektiva v kadrovskih oddelkih TOZD.

— Obvestila o odobritvi letovanja — Potrdila o rezervaciji bodo razposlana 10. aprila 1977.

— Cene penzionskih uslug:

celotna oskrba (zajtrk, kosilo, večerja, prenočišče) znaša 90.— dinarjev. Za otroke do vključno 7 let starosti 2/3 od navedene cene, to je 60.— dinarjev. V navedeno ceno ni všteta taksa.

Odbor je obravnaval in sprejel tudi predlog višine regresa za letni dopust, ki naj bi ga prejeli v skladu z načeli Sindikalne liste:

— delavci, ki prejemajo otroški dodatek in vsi oni, ki imajo osebne prejemke nižje od 3000 din mesečno (ugotovljeno povprečno za leto 1976 brez terenskega dodatka), enkratni znesek regresa v višini 1400 dinarjev,

— vsi ostali prejmejo enkratni znesek regresa v višini 1100 dinarjev.

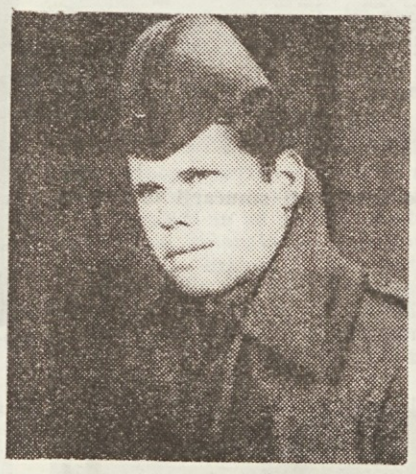

Šalih Bratanović

Delovni organizaciji Gradis želim veliko uspeha pri delu, vse v kolektivu pa lepo pozdravljam, posebno tiste, ki delajo na gradbišču v Anhovem.

Salih Bratanović
V. p. 6737/33
14002 Valjevo

Živi život gleda name onim istim očima koje me prate svuda i kojih sam se uvek bojao. Prerana strast, prerana bolest i jad; očajanja srca koje još nijo dorasło, a već je upoznalo užas radnog dana; brige i strast u očima koje su videle decembar pre nego što su ugledale maj . . .

Cankar

NEZGODE NAS OPOZARJAJO

V mesecu decembru 1976 in v januarju 1977 se je pri delu poškodovalo 55 + 8 delavcev na poti na delo in z dela pa 8 + 3 delavci, skupaj 74 delavcev.

TOZD GE CELJE (9 poškodb)

Mlinarič Milan KV tesar — Pri montaži poševnih elementov je bil imenovani naslonjen na en element, v takem položaju se je hotel zavrteti v drugo stran. Pri obračanju si je zvil levo nogo v kolenu.

Kadirič Senad, NK delavec — Pri prenosu cevi od betonske črpalke ga je cev porinila ter je pri prestopu naletel na ostrino armaturne mreže in si poškodoval stopalo leve noge.

Mujič Sulejman, KV zidar — Pri montaži betonskih distančnikov ga je oplazilo po sredincu na desni roki.

Šišarica Zoran, NK delavec — Omenjeni je kopal jamo za temelje in pri zamahu s krampom mu je brizgnila blatna voda v desno oko.

Nasipak Nikola, vajenec tesarske stroke — Ob prenosu plošč je idoč mimo deponije tramov zadel s ploščo v tram. Ob tem je tram padel in ga udaril v nart desne noge.

Mihac Stjepan, KV tesar — Pri delu na lahkem zidarskem odru višine 1 m mu je na zaledeneli površini odra spodrsnilo tako da je padel na tla, pri tem je odrgnil glavo po betonskih obokih.

Čižmič Rašid, PK delavec — Imenovani je s sodelavci razkladal betonske cevi iz kamiona. Bil je na kamionu ter odvzemal cevi katere so bile zložene v vrstah. Ko je valjal cev iz druge vrste na pod kamiona ga je cev udarila na desno nogo nad gležnjem.

Murk Štefan, PK delavec — Pri odhodu domov čez gradbišče se je spotaknil na cevi. Padel je in si poškodoval koleno na desni nogi.

Šoštarič Zlatko, vajenec zidarske stroke — Pri ometavanju sten z grobo malto, mu je malta padla v desno oko.

Moharič Josip, PK tesar — Pri postavljanju opaža za steber priključek na stari zid, mu je padla polovica opeke s. f. na desno roko in mu presekala kožo.

TOZD GE JESENICE (11 poškodb)

Setnik Andrej, KV zidar — Imenovani stanuje v naselju Podlubnik v Škofji Loki in se vozi vsak dan s kolesom do avtobusne postaje. Dne 8. 12. 1976 je bila cesta poledenela, kar je vzrok padca in poškodbe. Poškodbe so nastale na glavi.

Bilič Huse, PU strojnik — Pri razkladanju kamiona so vlažni nosilci strehe barake zdrsnili in poškodovali imenovanega. Poškodbe so nastale na levem kolenu in kolku desne noge.

Ilič Miladin, PU tesar — Padajoča oderska cev, katera je zdrsnila s poda fasadnega odra je oplazila imenovanega in mu poškodovala koleno desne noge.

Bardič Ivan, KV tesar — Pri žaganju lesenih zagozd mu je zagozda spodrsnila ter je s kazalcem desne roke zadel ob list krožne žage in si ga poškodoval.

Muminović Rašid, PU strojnik — Pri opaženju betonske stene se je imenovani s kladivom udaril na kazalec leve roke.

Trivičević Radiša, KV šofer — Ko je imenovani parkiral izven cestišča, je pripeljal osebni avtomobil, katerega je zaradi poledice začelo zanašati in je zadel parkirani kombi. Zaradi močnega udarca je imenovani padel na zadnje sedeže in dobil udarec na vrat in desno nogo pod kolenom.

Ibrišimović Esad, vajenec tesarske stroke — Pri nameščanju lesenega opaža za odprtino v temelju mu je spodrsnilo in je z desno roko udaril ob odrezano armaturo. Pri tem si je poškodoval hrbtišče desne roke.

Smiljanič Radivoje, PK delavec — Pri razkladanju garažnih vrat iz traktorja je dvignil vrata. Ker so bila vrata težka je spustil vrata na tla, med tem pa mu je mezinec desne roke prišel med stranico traktorja in vratnega okvirja, tako da si ga je poškodoval.

Mujkamović Ibrahim, PK železokrivec — Pri odpenjanju žične vrvi od žerjava, ko je dvigal armaturo mu je vrv zgrabila prstanec na desni roki in ga stisnila tako da je prišlo do zloma.

Dedić Ibrahim, KV tesar — Pri vrtanju z ročno električno vrtalko je zasukalo vrtalko in pri tem mu je sveder oplazil roko tako da mu je poškodoval sredinec in ostale prste leve roke.

Zekan Sadik, PK betoner — Pri prenosu armature se je delavec spotaknil ob kamen in si poškodoval levo nogo.

TOZD GE KOPER (3 poškodbe)

Kopčalič Faik, PK delavec — Poškodovanec se je spotaknil pri vhodnih vratih in si zlomil nogo.

Delić Mirko, NK delavec — V blatu mu je spodrsnilo in je padel na stekio. Pri padcu si je poškodoval palec desne roke.

Arnautović Ibrahim, PK delavec — imenovani je hotel stopiti iz čolna na splav pri tem mu je spodrsnilo in se je udaril v koleno leve noge.

TOZD GE LJUBLJANA (7 poškod)

Vrba Vencelj, PU tesar — Pri razbijanju zgornjega sloja asfalta mu je spodrsnilo in si poškodoval prst na levi roki.

Jovičić Radivoj, KV zidar — Pri čiščenju betonskih površin mu je padel drobec betona v levo oko.

Semenič Alojz, KV tesar — Pri prenosu materiala lesene gredice, je nerodno stopil ter si zvil levo nogo v gležnju.

Mujakič Meuludin, NK delavec — Pri razbijanju cevi je imenovani stal na delovnem odru le ta se je zamajal tako, da je padel z njega.

Klarič Ilija, KV zidar — Pri rušenju stanovanjske barake je neprevidno stopil na porušeni strop kateri se je pod njim udrl. Pri tem je padel in si poškodoval zapestje leve roke.

Anič Stojan, KV zidar — Imenovani je pri betoniranju prijel za spodnji del žleba avtomikserja v istem trenutku pa je sodelavec obrnil zgornji žleb navzdol. Pri tem pa ga je stisnilo, tako da si je poškodoval prste na desni roki.

Hrapič Esad, PU strojnik — Pri zlaganju železnih cevi je nerodno stopil na okroglo cev in si pri tem poškodoval desno nogo.

TOZD GE LJUBLJANA — OKOLICA (6 poškodb)

Handanović Šukrija, KV zidar — Pri postavljanju betonskega pokrova je poškodovancu zaradi nepazljivosti stisnilo kazalec leve roke.

Meljo Janez, gradb. ing. — Imenovani je stopil v jašek pokrit z lepenko in si poškodoval nogo.

Džurič Momir, PK zidar — Imenovani je za pranje cevi pri Wiban betonski črpalki v vedru nosil toplo vodo. Ko je hotel preložiti vedro iz ene roke v drugo roko, se je polil z vodo v škornje in dobil opekline po levi nogi.

TOZD GE MARIBOR (10 poškodb)

Trop Rihard, KV zidar — Imenovani se je vračal z dela z vlakom. Pri izstopu iz vlaka mu je na peronu spodrsnilo, tako da je padel in si poškodoval levo koleno.

Bosilj Josip, KV zidar — Pri razopaženju jeklenih opažev je imenovani izbijal s kladivom železne stojke ter se pri tem udaril po levi roki nad zapestjem.

Božanovič Pejo, NK delavec — Pri prekladanju kovinskih modelov za koritnice je imenovani z desno nogo zadel ob drugi model. Ko je stopil nazaj, je izgubil ravnotežje in padel na levi bok, pri tem pa z levo nogo udaril ob model in si jo poškodoval pod kolenom spredaj.

Muršec Feliks, KV zidar — Pri montaži AB kodunj je imenovani pri odmikanju armaturne horizontalne vezi dobil prst leve roke pod kadunjo, ko so sodelavci z lomilci nastavljali kadunjo v ležišče.

Raudi Franc, KV tesar — Imenovani je opaževal energetske kanale, pri razpiranju istih se je udaril s topim delom sekire po kazalcu leve roke.

Lepoglavec Josip, KV ključavničar — Med delom je pričela goreti cev plinske jeklenke. Da bi preprečil požar je imenovani hotel cev prerezati z nožem. Med tem je gumijasti ščitnik ročaja noža zdrsnil z noža in delavec je z dlanjo leve roke potegnil po rezilu ter si jo poškodoval.

Makovec Marko, PK delavec — Pri razopaženju kletne betonske stene na zunanji strani fasade opaž NOE komplet 20 je imenovani predno je zavaroval padec opaža odstranil oporno nogo. Opaž se je prevrnil na rob brežine in pokopal delavca.

Setnik Duro, KV zidar — Pri čiščenju betonske stene je imenovani stopil na žičnik in si poškodoval stopalo.

Zemljarič Franc, KV zidar — Pri razkladanju betonskih cevi ⌀ 100 je bila ena počena. Pri razkladanju se je razletela na dva komada vsled česar je imenovani skočil iz avtomobila in si pri tem poškodoval desno koleno.

Polanec Franc, KV tesar — Pri razopaženju plošče je imenovani stopil na rob ploha ter si poškodoval nogo v gležnju.

TOZD GE RAVNE (6 poškodb)

Lampreht Ivan, KV zidar — Pri zametavanju ometa zaradi nove napeljave elektro inštalacije v laboratoriju je pri svojem delu moral uporabiti stoječo železno letev, s katere pa je padel z višine 1 m ter si pri tem poškodoval glavo in prsni koš.

Kolar Miroslav, PU mazalec strojev — Pri čiščenju zvara s kladivom mu je drobec padel v levo oko.

Bučak Karel, VK železokrivec — Pri polaganju armature je imenovani stal na ledeni opažni plošči, na kateri mu je spodrsnilo tako da je padel in pri tem dobil poškodbe na mišiču golenice.

Aldžič Mujo, PK gradbeni delavec — Pri razbijanju lesenega poda se je zbodel z žičnikom skozi zaščitno rokavico in si poškodoval dlan desne roke.

Miloševič Mile, PU zidar — Pri prelivanju pogretega bitumna v mokro vedro se je le ta vnel pri čemer je imenovani dobil lažje opekline po obrazu.

Žvikart Miroslav, KV zidar — Pri dolbljenju betona mu je iz nove konice brizgnil delček železa in se mu zapičil v levo roko nad zaščitno rokavico.

TOZD GE NIZKE GRADNJE (4 poškodbe)

Zrna Dragotin, NK delavec — Imenovani je šel z vlakom v službo. Ko je izstopil, mu je na kamenju spodrsnilo, tako da je padel in si poškodoval levo nogo.

Duspara Ilija, varilec — Pri nakladanju kamiona s kovinskimi predmeti se je komad težine ca. 500 kg premaknil in mu pri tem zadel stopalo na levi nogi, ter mu jo poškodoval.

Božek Josip, KV železokrivec — Pri prenašanju betonskega železa je imenovanemu spodrsnilo ter je padel. Pri padcu si je poškodoval desni skočni sklep.

Džafić Mustafa, NK delavec — Pri dvigovanju železne palice v višino do 4 m se je odkrhnila luska rje in padla imenovanemu v oko.

TOZD GRADNJE PTUJ (3 poškodbe)

Merc Franc, PK delavec — Pri montaži velux oken se je vrezal na Al pločevini v kazalec na desni roki.

Cigler Franc, KV mizar — Ko se je imenovani peljal iz službe s kolesom domov mu je padla veriga med špice, zaradi česar je padel po cestišču in si poškodoval gležnj na desni nogi.

Lazar Ignac, PK delavec — Imenovani se je zjutraj peljal s kolesom v službo. Ker je bila vidljivost zaradi megle zmanjšana ga je zbil osebni avtomobil s kolesa na asfalt pri čemer se je poškodoval po raznih delih telesa in okončinah.

TOZD KO LJUBLJANA (2 poškodbi)

Grofelnik Niko, izdelovalec akumulatorjev — Pri izstopanju iz avtobusa mestnega prometa je imenovanemu spodrsnilo in si je pri tem zvil desno nogo v gležnju.

Šopka Momčilo, KV avtomehanik — Pri popravilu glave motorja buldožerja si je hotel imenovani pomagati s cevjo. Vzel je najbližjo, ki jo je opazil, ta pa je bila zaradi termične obdelave vroča in zato si je opekel desno dlan in prste.

TOZD KO MARIBOR (1 poškodba)

Crnčec Marjan, strojni ključavničar — Imenovani je s skupinovodjem in sodelavcem razkladal pločevinaste izdelke. Pri tem se je urezal na zunanjem delu kazalca desne roke.

TOZD LIO ŠKOFJA LOKA (5 poškodb)

Demšar Milena, sam. obrač. OD — Tik pred vstopom v avto imenovana ni videla vdelbine v zemlji in je stopila vanjo. Pri tem si je zvila desni gležnj.

Savič Teodor, NK delavec — Na prehodu, na katerem je vgrajen tir, po katerem odvažajo deske je bil prazen vagonček. Šel je preko vagončka in si zvil nogo.

Mlakar Irena, pom. dir. za analizo plan in razvoj — Zaradi poledice na cesti je imenovana zavozila s ceste in trčila v drevo pri čemer je prišlo do poškodb.

Čadež Igor, čelilničar — Pri menjavi žaginih listov v polnojarmeniku je s ključem ročno napenjal liste. Pri napenjanju enega od listov je slednji počil. Ključ mu je pri tem spodletel ter se je z njim udaril po glavi.

Cakiqi Ejazit, delavec na žagi — Pri skladanju oktarjev na vagonček je začutil bolečine v hrbtenici.

TOZD OGP LJUBLJANA (— poškodb)

V teh dveh mesecih ni bilo zabeležnih poškodb pri delu.

TOZD SPO LJUBLJANA (2 poškodbi)

Vrhovnik Alojz, voznik tovornih vozil — Pri nakladanju zobčenikov je en komad zdrsnil z viličarja in mu padel na prste leve roke.

TOZD ŽELEZOKRIVNICA (2 poškodbi)

Kramar Štefan, šofer — Pri prevozu betona na gradbišče Žepina je zašel v blato. Pri vlečenju avtomešalca iz blata se je žična vrv pretrgala in udarila v šipo, nato pa v šoferjevo glavo. Pri udarcu mu je vrv prebila kožo na čelu.

TOZD PROJEKTIVNI BIRO LJUBLJANA (1 poškodba)

Štrukelj Marija, snažilka — Na poti iz službe domov je zaradi poledice padla in si poškodovala levo zapestje.

TOZD SKUPNE SLUŽBE (1 poškodba)

Šircelj Milivoj, gradb ing. — Na poti iz službe je pes, ki se je nenadoma utrgal z verige popadel imenovanega.

Iz rednih mesečnih pregledov nezgod je razvidno da se je od povprečno zaposlenih 7463 delavcev v letu 1976 pri delu poškodovalo 469 delavcev, ali 6,29 % zaposlenih. Poškodoval se je vsak 16., bolovanje za eno poškodbo pa je povprečno trajalo 17 dni. V letu 1975 pa je bilo pri 6969 zaposlenih, poškodovanih pri delu 476 delavcev ali 6,83 %. Poškodoval se je vsak 15. bolovanje za poškodbo je trajalo 19 dni.

Pogostost in resnost poškodb pri delu je v letu 1976 manjša kakor v letu 1975. Bolovanja za poškodbe pri delu je bilo 7880 dni v letu 1975 pa 9091 dni.

Bambič Bojan

Na jubilejnih zimskih športnih igrah so tekmovali smučarji iz kar 84 delovnih organizacij

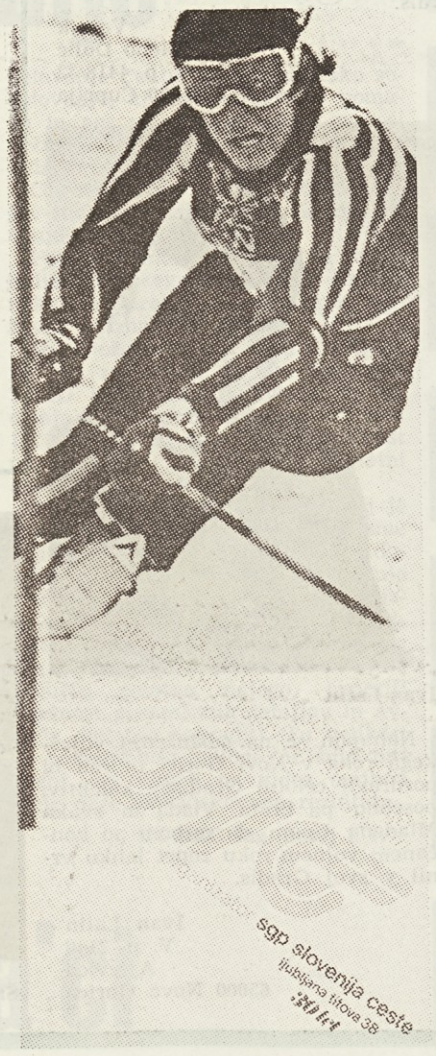

Zaključnih slovesnosti so se med drugim udeležili tudi: Andrija Vlahovič, Lojze Cepuš, Čedo Makole, ing. Ivan Zidar, Ivan Maček-Matija, Janez Barborič, ing. Ribnikar, Livij Jakomin, ing. Lojze Blenkuš, Ljubo Jasnič, Edo Gaspari, Humbi Gačnik in drugi

Tokrat prvič, vendar še ne za točke, je bilo tekmovanje v patruljnem teku

Otvoritev in zaključna slovesnost iger sta bili pred hotelom Larix v Kranjski gori

Ekipa Gradisa z osvojenim pokalom za 3. mesto

Tudi pri dekletih je bilo nekaj dobrih »stilistov«

Najboljša dekleta v veleslalomu. Na zmagovalnem odru tudi naša Janja Stanovnik, ki je osvojila 3. mesto

Ekipa iz TOZD GE Ljubljana — okolica

Zdravko Vozič je bil tretji v patruljnem teku

V skupni razvrstitvi smo osvojili solidno 3. mesto za ekipama Gradbinca iz Kranja in IMP iz Ljubljane